

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU (REVIDIRANI)

Godišnji izvještaj menadžmenta i nefinansijski izvještaj

2017.

Podgorica, oktobar 2018. godine

SADRŽAJ

<i>Uvodna riječ Izvršnog direktora</i>	3
<i>Rezime godišnjeg izvještaja</i>	4
1. O POŠTI CRNE GORE	6
1.1. Organi društva	6
1.2. Rad odbora direktora	7
1.3. Organizacija i kapaciteti	12
2. PLAN RAZVOJA	18
2.1. Strateški ciljevi	18
2.2. Misija	18
2.3. Vizija	18
2.4. Poslovni plan za 2018. godinu	19
2.5. SWOT analiza	22
3. DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE	23
3.1. Odgovornost prema zajednici	23
3.2. Zaštita životne sredine	24
3.3. Filatelija	25
3.4. Odgovornost prema zaposlenima	27
3.5. Standard zaposlenih u saradnji sa sindikatom	28
3.6. Antikorupcijsko djelovanje	29
4. CILJEVI I METODE UPRAVLJANJA RIZIKOM	29
5. REALIZACIJA CILJEVA PLANIRANIH POSLOVNIM PLANOM ZA 2017. GODINU	34
6. OSNOVNI POKAZATELJI POSLOVANJA	40
6.1. Fizički obim usluga	40
6.2. Investicije	41
7. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	42
7.1. Bilans stanja	42
7.2. Bilans uspjeha	44
7.3. Bilans novčanih tokova	45
7.4. Izvještaj o promjenama kapitala	46
8. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	47
9. ANALIZA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	49
9.1. Prihodi	49
9.2. Rashodi	53
9.3. Rezultat poslovanja	61
9.4. Trošak univerzalnog servisa – retrospektiva	62

Uvodna riječ Izvršnog direktora

Ostvareni poslovni rezultat na kraju 2017. godine potvrdio je trend pozitivnog poslovanja Pošte iz prethodnih godina i bolje pozicioniranje Pošte na domaćem i međunarodnom tržištu. Pozitivni poslovni trendovi uslovljeni su:

- aktivnostima na povećanju obima usluga u segmentu međunarodnog uputničkog prometa,
- razvojem elektronske trgovine koji doprinosi pozicioniranju Pošte kao dostavljača robe kupljene preko interneta. S tim, da postoji potreba poboljšanja i razvijanja procesa dostave, kako bi se efikasnost dostave poboljšala. U toku je realizacija započetog projekta "Adresni kod", pa je za očekivati da će se efekti primjene pozitivno odraziti na ovaj segment poslovanja,
- podmlađivanjem kadrovske strukture u cilju povećanja produktivnosti poslovanja,
- investiranjem u obnavljanje materijalnih resursa, adaptacije i enterijersko uređenje pošta, unapređenje korporativnog imidža. U toku je realizacija kapitalnog projekta Rekonstrukcija objekta garaže za potrebe Centra za preradu poštanskih pošiljaka",
- nadogradnjom informacionog sistema u gotovo svim funkcionalnim segmentima sa ciljem prilagođavanja potrebama i promjenama na tržištu,
- valorizacijom viška poslovnog prostora na način što za izdvajanje i uređenje poslovnih prostora dio sredstava obezbjeđuje i Pošta,
- elektronskim uslugama koje imaju svoj dalji konstantan razvoj i značaj sa aspekta prepoznatljivosti Pošte Crne Gore kao kompanije koja uspješno razvija i koristi moderne i inovativne servise,
- realizacijom poslova iz domena izdavanja digitalnih certifikata.

U skladu sa Poslovnim politikom i opredeljenjem Pošte da projekti društveno odgovornog poslovanja budu sastavni dio poslovanja tokom godine podržane su akcije iz oblasti obrazovanja, kulture i sporta itd.

Finansijsku sliku u prethodnom periodu karakteriše dobra naplata potraživanja. Obaveze prema zaposlenima, dobavljačima i Državi se redovno izmiruju, a uslijed pojačane privredne aktivnosti i veće finansijske discipline došlo je do povećanja prihoda.

I dalje je aktuelan problem nemogućnosti naplate troška univerzalnog servisa, i pored aktivnosti Pošte u tom pravcu, kao i nerešeno pitanje potraživanja od zavoda za izgradnju Bar, AD Bar protiv koga se vodi stečajni postupak.

Zahvaljujući klijentima koji su nam ukazali poverenje, koji su godinama sa nama, sa kojima rastemo i zbog kojih se stalno usavršavamo i zaposlenima koji su pružili najveći doprinos, uspjeli smo da ova godina bude godina daljeg razvoja za Poštu Crne Gore. Nastavićemo da budemo posvećeni klijentima i njihovim potrebama, da unapređujemo postojeće i stvaramo nove veze, nastojeći da prevazilazimo očekivanja i povećamo njihovo zadovoljstvo.

Izloženo ukazuje na uspješnu i potpunu primjenu usvojenih planskih i programskih opredeljenja koja su u potpunosti realizovana, o čemu govori ostvareni rezultat poslovanja koji je znatno prevazišao planiranu dinamiku razvoja i rada.

Izvršni direktor

Ivan Kalezić

Rezime Godišnjeg izvještaja

Pozicija	31.12.2017.	31.12.2016.
Poslovni prihodi	17.908.413	16.104.919
Prihodi od prodaje usluga	15.099.597	14.993.548
Ostali poslovni prihodi	2.808.816	1.111.371
Poslovni rashodi	-13.389.759	-12.963.251
Nabavna vrijednost prodate robe	-381.816	-388.169
Troškovi materijala	-707.708	-748.226
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	-9.132.344	-8.902.355
Troškovi amortizacije i rezervisanja	-715.588	-630.867
Ostali poslovni rashodi	-2.452.303	-2.293.634
Poslovni rezultat	4.518.654	3.141.668
Finansijski rezultat (fin.prihodi-fin.rashodi)	26.657	16.087
Rezultat iz ostalih aktivnosti (ostali prihodi-ostali rashodi)	-4.247.426	-1.612.965
Poreski rashod perioda	-234.265	-81.175
Neto profit	63.620	1.463.615
EBIT marža	4,6%	12,8%
Ekonomičnost poslovanja	100,3%	109,8%
Rentabilnost poslovanja	0,1%	3,4%
Profitabilnost poslovanja	0,3%	8,9%

U okviru ostalih poslovnih prihoda iskazan je prihod po osnovu naknade za pokriće troška univerzalnog servisa za 2017. godinu koji je obračunat primjenom Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora. S obzirom da je Agencija odbila verifikaciju obračuna neto troška univerzalnog servisa bez obrazloženja stavki koje su poslužile kao osnov za odbijanje Pošta je pokrenula upravni spor pred nadležnim sudom u julu ove godine.

Na poziciji ostali poslovni rashodi sadržani su troškovi potencijalnih, sumnjivih i spornih potraživanja u iznosu od 4.499.374€ i to:

- Za potraživanja od komercijalnih kupaca u zemlji utvrđena je indirektna ispravka vrijednosti potraživanja u procentualnom iznosu od 100% na iznos potraživanja koja su starija od godinu dana od dana dospelosti. Ispravka komercijalnih kupaca u zemlji ukupno iznosi **68.229,11€**. Navedeni iznos ispravke vrijednosti potraživanja sadrži ispravke potraživanja kupaca, koji su utuženi tokom

2017. godine, a za koje u ranijem periodu nije izvršena indirektna ispravka vrijednosti potraživanja. Iznos utuženih kupaca je **24.151,20€**.

- Za potraživanja od državnih organizacija i budžetskih korisnika utvrđena je indirektna ispravka u procentualnom iznosu od 100% na iznos potraživanja koja su starija od godinu dana od dana dospelosti, što iznosi **39.645,86€**.
- Za potraživanja od komercijalnih kupaca u inostranstvu utvrđena je indirektna ispravka vrijednosti na iznos potraživanja koja su starija od godinu dana od dana dospelosti i ista na dan 31.12.2017. godine iznosi **76.781,52€**.
- Za potraživanja od Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost po osnovu obračuna neto troška univerzalnog servisa za 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015. i 2016. godinu, na dan 31.12.2017. godine utvrđen je procenat indirektne ispravke vrijednosti potraživanja u procentualnom iznosu od 100% na osnovicu potraživanja sa stanjem na dan 01.01.2017. godine, s tim što je osnovica umanjena za iznos prethodno izvršenih ispravki. Stoga je, na dan 31.12.2017. godine izvršena ispravka vrijednosti potraživanja od Agencije u iznosu od 4.314.714€.

1. O POŠTI CRNE GORE

Pošta Crne Gore posluje kao samostalni poslovni subjekat od aprila 1999. godine, kada je do tada jedinstveno preduzeće JP PTT saobraćaja Crne Gore podijeljeno na Poštu Crne Gore DOO i Telekom Crne Gore AD. Odlukom Vlade Crne Gore sa sjednice održane 17.11.2011. godine Pošta Crne Gore je restrukturirana u jednočlano akcionarsko društvo sa potpunim Državnim vlasništvom. Kompanija participira u međunarodnim asocijacijama:

- Svjetski poštanski savez kroz članstvo Crne Gore u Ujedinjenim nacijama
- Post Europ, kao punopravni član ove Evropske asocijacije koja okuplja poštanske operatore
- RADAR (Reactivity, Acility, Decision, Adaptability, Result) grupa koja okuplja poštanske operatore predstavnike geografski najmanjih zemalje Evrope, koje su ujedno i članice Post Europa i Svjetskog poštanskog saveza.

1.1. ORGANI DRUŠTVA

Odbor direktora

- **Do 31.07.2017. godine**

- ✓ Igor Radusinović, predsjednik
- ✓ Aleksandar Ljumović, član
- ✓ Elvir Klica, član
- ✓ Ljubica Aranitović, član
- ✓ Muamer Raščić, član

- **Od 31.07.2017. godine**

- ✓ Milan Martinović, predsjednik
- ✓ Aleksandar Ljumović, član
- ✓ Branko Femić, član
- ✓ Jaho Pepić, član
- ✓ Muamer Raščić, član

Izvršni direktor: Ivan Kalezić

Sekretar Društva: Milanka Janjević

Zamjenik Izvršnog direktora: Gjergj Camaj

1.2. RAD ODBORA DIREKTORA

Odbor direktora je tokom 2017. godine održao 22 sjednice, na kojima je usvojen značajan broj akata - odluka i zaključaka. Usvojeno je ukupno 268 akata, od čega je 170 odluka i 98 zaključaka. U daljem tekstu izdvajamo važnije odluke i zaključke koji su donijeti na sjednicama Odbora direktora u 2017. godini i to:

a) Iz oblasti tekućeg poslovanja

- ✓ Odluka o iznosu naknade za sporazumni prestanak radnog odnosa,
- ✓ Odluka o usvajanju Opštih uslova poslovanja za obavljanje poslova platnog prometa Pošte Crne Gore u svojstvu agenta poslovne banke,
- ✓ Odluka o usvajanju izvještaja o aktivnostima na sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma
- ✓ Odluka o predlogu dopuna Statuta Pošte Crne Gore AD Podgorica,
- ✓ Predlog Odluke o dopunama Statuta Pošte Crne Gore AD Podgorica, za Osnivača - Vladu Crne Gore,
- ✓ Odluka o usvajanju Izvještaja o popisu imovine i obaveza na dan 31.12.2016. godine,
- ✓ Zaključak o usvajanju Izvještaja o sprovođenju Plana integriteta Pošte Crne Gore AD Podgorica – izvještajni period (januar-decembar 2016. godine),
- ✓ Zaključak o usvajanju Izvještaja o realizaciji odluka i zaključaka Odbora direktora za 2016. godinu,
- ✓ Zaključak o upoznavanju sa Informacijom – Finansijski iskazi Pošte Crne Gore AD Podgorica na dan 31.12.2016. godine, br. 04000-6777 od 30.03.2017. godine,
- ✓ Odluke o usvajanju Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji,
- ✓ Odluka o imenovanju Zamjenika Izvršnog direktora Društva,
- ✓ Zaključak o upoznavanju sa Izvještajem nezavisnog revizora o reviziji finansijskih iskaza Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2016. godinu,
- ✓ Odluka o usvajanju Godišnjeg izvještaja o radu i finansijskom poslovanju Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2016. godinu, za Osnivača-Vladu Crne Gore,
- ✓ Odluka o iznosu naknade za sporazumni prestanak radnog odnosa,
- ✓ Zaključci o usvajanju Izvještaja o realizaciji odluka i zaključaka Odbora direktora za period januar - mart 2017. godine,
- ✓ Odluka o usvajanju Izvještaja o radu i finansijskom poslovanju Pošte Crne Gore AD Podgorica za period januar-mart 2017.godine,
- ✓ Zaključak o upoznavanju sa Informacijom br. 05000-8279 od 25.04.2017. godine, o podnešenim zahtjevima po Odluci o iznosu naknade za sporazumni prestanak radnog odnosa br. 00010-7625/2 od 13.04.2017. godine,

- ✓ Zaključak da se sprovede anketiranje zaposlenih o namjeri da im uz isplatu otpremnine prestane radni odnos, uz učešće predstavnika sindikalne organizacije i dostavi broj tih zaposlenih,
- ✓ Zaključci o upoznavanju sa Informacijom po Zaključku Odbora direktora br. 00010-12545/12 od 07.11.2016. godine, o izradi Akcionog plana za pozicioniranje Pošte Crne Gore kao platne institucije,
- ✓ Odluka o usvajanju Pravilnika internih procedura i ostale dokumentacije za finansijsko upravljanje i kontrolu, Plana za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrola i Registra rizika,
- ✓ Zaključci o upoznavanju sa Informacijom br. 04000-9064 od 15.05.2017. godine, o stanju potraživanja na dan 31.03.2017. godine
- ✓ Odluka o izboru predsjednika Odbora direktora,
- ✓ Odluka o predlogu izmjene Statuta Pošte Crne Gore AD Podgorica,
- ✓ Predlog Odluke o izmjeni Statuta Pošte Crne Gore AD Podgorica, za Osnivača - Vladu Crne Gore,
- ✓ Odluka o usvajanju finansijskih iskaza Pošte Crne Gore AD Podgorica za period januar – jun 2017. godine,
- ✓ Odluka o predlogu obrazovanja Revizorskog Odbora Pošte Crne Gore AD Podgorica,
- ✓ Predlog Odluke obrazovanju Revizorskog Odbora Pošte Crne Gore AD Podgorica za Osnivača – Vladu Crne Gore,
- ✓ Odluka o predlogu imenovanja Revizorskog Odbora Pošte Crne Gore AD Podgorica,
- ✓ Predlog Odluke o imenovanju Revizorskog Odbora Pošte Crne Gore AD Podgorica za Osnivača – Vladu Crne Gore,
- ✓ Zaključci o usvajanju Izvještaja o realizaciji odluka i zaključaka Odbora direktora za drugi i treći kvartal 2017. godine,
- ✓ Odluka o usvajanju Izvještaja o radu i finansijskom poslovanju Pošte Crne Gore AD Podgorica za period januar – septembar 2017. godine,
- ✓ Odluka o usvajanju Pravilnika o postupcima izdavanja sertifikata i zaštiti sistema certifikovanja (Certification Practice Statement – CPS),
- ✓ Odluka o usvajanju Metodologije za standardizaciju prikupljanja i obrade statističkih podataka u Pošti Crne Gore,
- ✓ Odluka o usvajanju Pravilnika za prikupljanje i obradu statističkih podataka o poštanskim uslugama i bruto radu u Pošti Crne Gore,
- ✓ Odluka o utvrđivanju Poslovne politike Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2018. godinu,
- ✓ Odluka o bližim uslovima rješavanja zahtjeva zaposlenih za sporazumni prestanak radnog odnosa,
- ✓ Zaključak za pripremu Informacije o podnijetim zahtjevima zaposlenih za sporazumni prestanak radnog odnosa, na osnovu Odluke o bližim uslovima rješavanja zahtjeva zaposlenih za sporazumni prestanak radnog odnosa,
- ✓ Odluka o usvajanju Poslovnog plana za 2018. godinu,
- ✓ Odluka o usvajanju Finansijskog plana za 2018. godinu,
- ✓ Odluka o Planu javnih nabavki za 2018. godinu,
- ✓ Odluka o usvajanju Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji (prečišćen tekst),
- ✓ Odluka o usvajanju Pravilnika o načinu popunjavanja slobodnih radnih mjesta u Pošti Crne Gore AD Podgorica,

- ✓ Zaključak o upoznavanju sa Izvještajem o preduzetim radnjama u odnosu na preporuke Agencije za sprječavanje korupcije datim u mišljenju br.01-03-57-17-2 od 22.09.2017. godine, zavedenom kod Pošte Crne Gore AD Podgorica pod br.05000-14326 od 27.09.2017. godine,
- ✓ Odluka o usvajanju Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Pošte Crne Gore AD Podgorica,
- ✓ Zaključak o upoznavanju sa Informacijom o podnijetim zahtjevima zaposlenih za sporazumni prestanak radnog odnosa uz isplatu otpremnine, po Zaključku Odbora direktora br. 00010-17355/5-2 od 07.12.2017. godine,
- ✓ Zaključak o upoznavanju sa Informacijom o sprovođenju Zaključka sa sjednice Odbora direktora od 31.10.2016. godine, vezano za „Zavod za izgradnju Bara u stečaju“,
- ✓ Zaključak o upoznavanju sa Informacijom br. 00020-12199/3 od 20.10.2017. godine vezanom za dopis “Usefa” DOO Bar od 27.07.2017. godine i Dopisom “Usefa” DOO Bar br. 6/17 od 27.07.2017. godine, sa kopijom zahtjeva dostavljenih Ministarstvu finansija i Ministarstvu javne uprave za regulisanje statusa izgradnje objekta G-13 u Baru.

b) Iz oblasti problematike naplate troška univerzalnog poštanskog servisa

- ✓ Odluka o izmjeni Metodologije vođenja odvojenog računovodstva operatora univerzalne poštanske usluge,
- ✓ Zaključak o upoznavanju sa Informacijom revizora VM KOD DOO Podgorica, o reviziji finansijskih iskaza Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2016. godinu i izradom Izvještaja o nalazima činjeničnog stanja vezano za trošak univerzalnog servisa, br. 39/17 od 30.03.2017. godine,
- ✓ Zaključak o upoznavanju sa Informacijom o zahtjevu Agenciji za telekomunikacije i poštansku djelatnost za verifikaciju obračuna neto troška univerzalnog servisa za 2016. godinu od 30.03.2017. godine i zahtjevom Agenciji za verifikaciju obračuna neto troška za 2016. godinu br. 00020-6784 od 30.03.2017. godine,
- ✓ Zaključak o upoznavanju sa Informacijom Sektora za platni promet i izvještavanje o presudi Vrhovnog suda Crne Gore Uvp br. 410/16 od 22.12.2016. godine, po pitanju troška univerzalnog servisa za 2012. godinu,
- ✓ Zaključak o upoznavanju sa Izvještajem o nalazima činjeničnog stanja vezano za obračun neto troška univerzalnog servisa Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2016. godinu,
- ✓ Zaključak o dostavi Informacije o naplati potraživanja za period januar–mart 2017. godine i o upoznavanju sa Informacijom br. 00070-8250 od 25.04.2017. godine, vezano za obračun troška univerzalnog servisa za period januar–mart 2017. godine,
- ✓ Odluka o usvajanju Opštih uslova za obavljanje univerzalne poštanske usluge Pošte Crne Gore
- ✓ Zaključak o upoznavanju sa Informacijom vezano za primjenu Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora, donijet od strane Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost,

- ✓ Odluka o angažovanju konsultanta vezano za primjenu Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora.

c) Iz oblasti izdavanja prigodnih poštanskih maraka

- ✓ Odluka o imenovanju članova Savjeta za filateliju,
- ✓ Odluka o izdavanju izdanja prigodne poštanske marke za posebne prilike pod nazivom „Crna Gora u NATO-u“,
- ✓ Odluka o usvajanju Programa izdavanja prigodnih poštanskih maraka za 2018.godinu,
- ✓ Odluka o izmjenama Programa izdavanja prigodnih poštanskih maraka za 2017.godinu,
- ✓ Odluka o izmjeni i dopuni Programa izdavanja prigodnih poštanskih maraka za 2018.godinu,

d) Iz oblasti javnih nabavki

- ✓ Odluka o sprovođenju postupka javne nabavke licence za izdavanje digitalnih certifikata,
- ✓ Odluka o nabavci licenci za Microsoft proizvode OVS ugovor – druga godina,
- ✓ Odluka o nabavci usluga tehničke podrške i funkcionalnog obezbjeđenja informacionog podsistema “Šaltersko poslovanje poštanskih jedinica”,
- ✓ Odluka o nabavci obrazaca sa predštamptom za Hibridnu poštu,
- ✓ Odluka o nabavci goriva za motorna vozila i mopede Pošte Crne Gore,
- ✓ Odluka o nabavci usluge registracije motornih vozila Pošte Crne Gore,
- ✓ Odluka o nabavci usluge održavanje motornih vozila Pošte Crne Gore,
- ✓ Odluka o nabavci koverata sa predštamptom za Hibridnu poštu,
- ✓ Odluka o nabavci usluge osiguranja lica i imovine Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2017.godinu
- ✓ Odluka o nabavci kancelarijskog i birotehničkog materijala,
- ✓ Odluka o davanju saglasnosti na tekst Ugovora za pružanje usluga održavanja opreme za štampu i kovertiranje u Hibridnoj pošti (tender br. 32/16),
- ✓ Odluka o nabavci usluge redovnog obezbjeđenja i zaštite transporta novca Pošte Crne Gore AD Podgorica,
- ✓ Odluka o nabavci telekomunikacionih usluga – telefonske usluge i usluge prenosa podataka za potrebe Pošte Crne Gore,
- ✓ Odluka o nabavci informatičke opreme,
- ✓ Odluka o davanju saglasnosti na tekst Ugovora o nabavci roba – licenciranog softvera za Microsoft proizvode II rata OVS ugovor (šoping br. 15/17),
- ✓ Odluka o davanju saglasnosti na tekst Ugovora o nabavci roba – Nabavka licenci za izdavanje digitalnih certifikata (tender br. 02/17),

- ✓ Odluka o davanju saglasnosti na tekst Ugovora za pružanje usluga SW/HW u podsistemu ŠALTER (tender br. 04/17),
- ✓ Odluka o davanju saglasnosti na tekst Ugovora o nabavci roba za nabavku kancelarijskog i birotehničkog materijala (tender br. 10/17),
- ✓ Odluka o davanju saglasnosti na tekst Ugovora o nabavci goriva za motorna vozila i mopede (tender br. 08/17),
- ✓ Odluka o davanju saglasnosti na tekst Ugovora o nabavci roba - Nabavka informatičke opreme (tender br. 13/17),
- ✓ Odluka o davanju saglasnosti na tekst Ugovora za pružanje usluga osiguranja imovine i lica Pošte Crne Gore AD Podgorica za 2017.godinu (tender br. 03/17),
- ✓ Odluka o davanju saglasnosti na tekst Ugovora za pružanje usluga registracije motornih vozila Pošte Crne Gore AD Podgorica (šoping br. 17/17),
- ✓ Odluka o davanju saglasnosti na tekst Ugovora za pružanje usluga obezbjeđenja i zaštite transporta novca Pošte Crne Gore AD Podgorica (tender br. 15/17),
- ✓ Odluka o davanju saglasnosti na tekst Ugovora za pružanje usluga održavanje motornih vozila Pošte Crne Gore AD Podgorica (tender br. 05/17) Partija 1 – Servisiranje i opravka vozila,
- ✓ Odluka o nabavci usluga tehničke podrške i funkcionalnog obezbjeđenja network-security sistema,
- ✓ Odluke o nabavci usluga tehničke podrške i funkcionalnog obezbjeđenja PKI sistema (Pošta CG-CA),
- ✓ Odluka o davanju saglasnosti na tekst Ugovora o nabavci roba Nabavka koverata sa predštamptom za Hibridnu poštu (Tender br.07/17),
- ✓ Odluka o davanju saglasnosti na tekst Ugovora o pružanju telekomunikacionih usluga (tender br.11/17),
- ✓ Odluka o nabavci Integralnog sistema za planiranje i vođenje finansijske evidencije-ERP Prilog: projektni zadatak i detaljna tehnička specifikacija za uvođenje Poslovno-informacionog sistema u Pošti Crne Gore AD Podgorica,
- ✓ Odluka o davanju saglasnosti na tekst Ugovora za pružanje usluga redovnog fizičkog obezbjeđenja objekata i imovine Pošte Crne Gore AD Podgorica (tender br. 16/17),
- ✓ Odluka o nabavci lož ulja,
- ✓ Odluka o nabavci vozila za prevoz pošiljaka,
- ✓ Odluka o prodaji starih vozila Pošte Crne Gore,
- ✓ Odluka o nabavci robe komunikaciona oprema – swichevi, ruteri, firewall direkcija,
- ✓ Odluka o davanju saglasnosti na Ugovor za pružanje usluga tehničke podrške i funkcionalnog obezbjeđenja PKI sistema POŠTA CG-CA) (tender br. 18/17),
- ✓ Odluka o nabavci obrazaca sa predštamptom za Hibridnu poštu,
- ✓ Odluka o nabavci usluge redovnog obezbjeđenja i zaštite transporta novca Pošte Crne Gore AD Podgorica,
- ✓ Odluka o nabavci usluge transporta novca i dragocjenosti blindiranim vozilima,
- ✓ Odluka o sprovođenju postupka javne nabavke licenci za izdavanje digitalnih certifikata.

1.3. ORGANIZACIJA I KAPACITETI

Organizacija

Pošta Crne Gore posjeduje najveću poslovnu mrežu koja pokriva cijelu teritoriju države. Topografija mreže, kapaciteti, tehnološki i ljudski resursi u funkciji su dostupnosti i obima usluga, kao i unapređenja kvaliteta servisa pošte.

Krajem 2017. godine implementirana je nova organizacija izvršnog menadžmenta Pošte Crne Gore u cilju lakše komunikacije i postizanja veće efikasnosti u radu. Jednostavnija organizacija izvršnog menadžmenta podrazumjeva da su određeni sektori spojeni, a neki su zadržali predašnji status. Sektorima rukovode Pomoćnici Izvršnog direktora koji organizuju i koordiniraju rad u svom djelokrugu i to za IT i elektronske servise, poštansko poslovanje i platni promet, ekonomsko-finansijsko poslovanje, pravne, kadrovske i opšte poslove i za logistiku.

Kapaciteti

Pošta Crne Gore svoju djelatnost obavlja preko 140 pošta, od čega su 50 franšize.

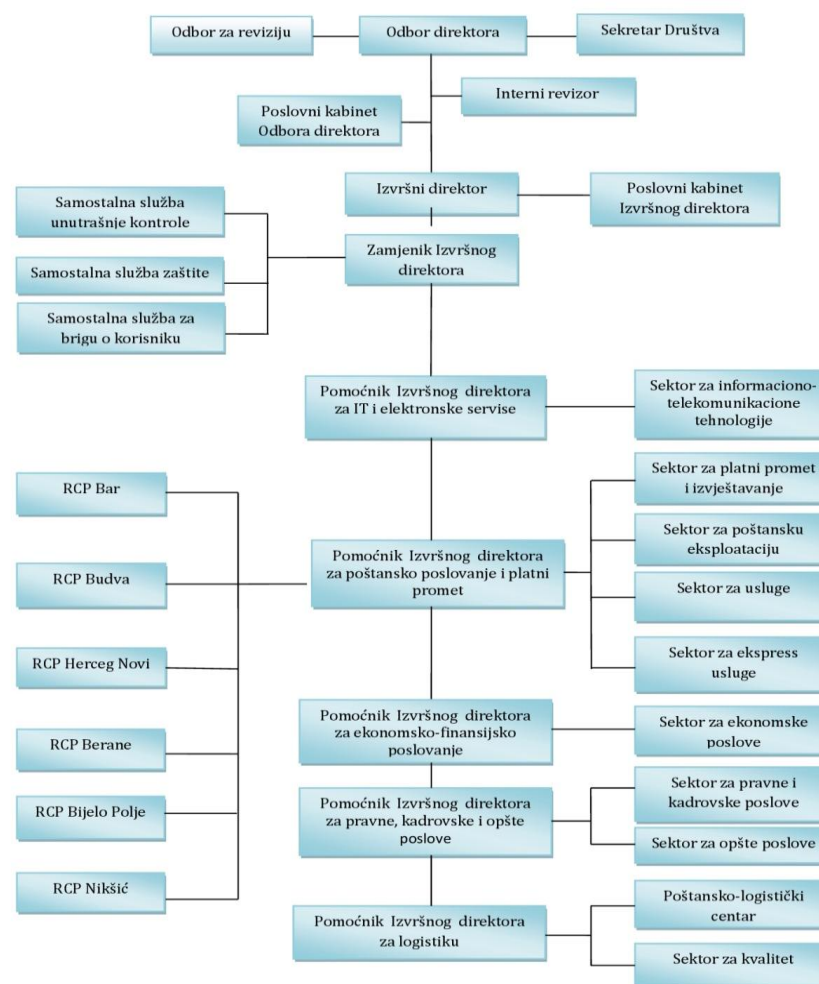
Dostavnu mrežu Pošte čini 214 poštara i 27 dostavljača, koji svoju djelatnost obavljaju preko 45 dostavnih pošta. U navedenu mrežu nisu računate franšizne pošte.

Prosječan broj domaćinstava po pošti je 1.443, a površina koju pokriva jedna pošta 99km².

Korisnicima poštanskih usluga na raspolaganju je 169 poštanskih kovčežića i 1.287 poštanskih fahova.

Vozni park čini 57 vozila, od čega dostavnih vozila 31, putničkih 17, a teretnih 9.

Organizaciona šema Pošte Crne Gore

IT system

Informacioni sistem Pošte daje potpunu podršku u tehnološkom i poslovnom funkcionisanju. Čini ga mreža sa preko 400 radnih stanica što sa ostalim perifernim uređajima (štampači, skeneri, bar-code čitači i sl.) predstavlja sistem od oko 850 raznih IT uređaja koji se nalaze u sklopu informacionog sistema Pošte CG i mreži za prenos podataka u 90 automatizovanih pošta širom Crne Gore. Stoga se može konstatovati da je ovo jedna od najrazuđenijih i najsloženijih računarsko-komunikacionih mreža u zemlji.

Ovakvi kapaciteti, pored ostalih su osnova za ostvarivanje konkurentске prednosti u svim segmentima poslovanja.

Većina podsistema informacionog sistema Pošte je realizovana u redundantnom režimu rada, što obezbjeđuje maksimalno mogući kontinuitet poslovanja:

- Na mrežnom nivou, kontinuitet poslovanja je obezbijeđen redundantnim switch-evima i ruterima, na kritičnim mrežnim tačkama, kao i određenim brojem rezervnih uređaja na ostalim tačkama
- Sigurnost mreže je realizovana redundantnim (cluster) firewall sistemima, kako u core-u mreže, tako i na perimeter-u (saobraćaj prema Internetu)
- Zaštita mreže od virusa, obezbijeđena je redundantnim web/mail gateway sistemima
- Kontinuitet poslovanja poslovnih aplikacija, u najvećoj mjeri je obezbijeđena realizacijom virtualne platforme, koja je u osnovi redundantna (redundantni host-ovi i storage sistemi).

Dalje unapređenje kontinuiteta poslovanja treba planirati u realizaciji sledećih podsistema:

- Sistem neprekidnosti napajanja
- Sistem backup-a podataka virtualne platforme i
- Sistema backup-a podataka važnijih fizičkih servera/radnih stanica

Pregled ključnih aplikacija koje su u upotrebi:

- šalterska aplikacija POŠTA 2005
- telegrafska aplikacija za lokalni saobraćaj
- telegrafska aplikacija za međunarodni saobraćaj (UNITEL)
- T&T-aplikacija za praćenje pošiljki u lokalnom saobraćaju
- IPS-aplikacija za praćenje pošiljki u međunarodnom saobraćaju
- finansijske aplikacije
- aplikacije za kadrovsku evidenciju
- aplikacija za evidenciju prisustva na poslu (Time&Space)
- projekat PAK (Poštanski Adresni Kod)
- PKI (Javno certifikaciono tijelo)
- Vmware-softver za virtuelizaciju
- Exchange Mail server, Domain controller, File server
- Log management sistema

- web aplikacije (web-telegram, web-shop,e-adresnice,korporativni sajt i elektronska obnova certifikata)
- android aplikacije (cjenovnik, T&T i lokacije poštanskih jedinica)
- niz manjih softvera: BBI, GPRS praćenje vozila,arhiva,fax-server, softver za špediciju, ...

Hardver

U toku 2017. godine većina poslovnih IT sistema u Direkciji Pošte Crne Gore, realizovana je na virtuelnoj platformi, dok se manji broj nalazi na pojedinačnim fizičkim serverima.

Virtuelna platforma je realizovana nabavkom određenog broja brand serverskih sistema, odnosno brand storage sistema. Ovi sistemi su redundantni, čime obezbjeđuju maksimalni kontinuitet poslovanja.

Mrežni podsistem je realizovan nabavkom switch-eva i rutera, vodećeg proizvođača opreme. Sistem sigurnosti mreže, realizovan je nabavkom redundantnih (cluster) firewall sistema, odnosno web/email gateway sistema, vodećih proizvođača u svojoj oblasti.

Funkcija bezbjednosti informacija

Funkcija bezbjednosti informacija planira se i realizuje u skladu sa preporukama i najboljom praksom („best practices“) informatičke struke:

- Na mrežnom nivou, realizovane su odgovarajuće politike, koje obezbjeđuju pristup informacija u skladu sa sintagmom „need to know“ (pristup poslovnoj informaciji samo onom kome je potrebna)
- Zaštita mreže od virusa/spam-a, obezbijedena je realizacijom redundantnih podsistema, kako na perimeter-u (gateway sistemi), tako i na samim radnim stanicama. Ovi sistemi su već više godina rangirani kao najbolji u svojoj grani IT-a
- Kontrola saobraćaja u core-u mreže, kao i prema Internet-u, obezbijedena je realizacijom firewall cluster sistema, jednog od vodećih proizvođača
- Zaštita prenosa informacija je obezbijedena realizacijom VPN tunela od Direkcije Pošte Crne Gore, prema svim JPM odnosno poslovnim partnerima.

Dalja unapređenja na nivou bezbjednosti informacija, treba planirati u realizaciji sledećeg:

- Nabavka sistem backup-a podataka virtualne platform
- Nabavka sistema backup-a podataka važnijih fizičkih servera/radnih stanica
- Nabavka storage Sistema
- Nabavka agregata
- telegrafska aplikacija za lokalni saobraćaj—novi modul Šalter I prijem sa bar kodom

U toku 2017. godine se radilo na održavanju i poboljšanju velikih projekata koje smo relizovali od 2010.-2011. godine (PKI - certifikaciono tijelo, virtuelizacija postojećeg sistema - Vmware, segmentacija LAN-a, šalterska aplikacija, elektronski servisi i sl.).

Posebno treba istaći projekat Međunarodni uputnički promet koji je građanima omogućio brz, jednostavan i siguran elektronski prenos novca. Poštanske uprave sa kojima Pošta Crne Gore vrši razmjenu međunarodnih uputnica su Srbija, Republika Srpska, Republika Hrvatska i Federacija Bosne i Hercegovine. Razmjena uputnica se odvija putem FTP protokola uz uspostavljen VPN tunel.

Tokom godine, postavljeno je 100 novih računara u poštama sa novim operativnim sistemom i novom verzijom šalterske aplikacije. Takođe, zamjenjen je jedan broj računara u Direkciji i kod direktora RCP, obnovljeni fiskalni štampači, vage, kao i izvršena analiza i priprema narudžbe nove opreme i rezervnih djelova za 2018. godinu.

U toku 2017. godine realizovani su i svi redovni i tekući poslovi:

- ✉ realizovani su ugovori i poslovi u domenu:
 - tehničkog i funkcionalnog održavanja aplikacije "Šalter" kao i njena dorada,
 - tehničkog i funkcionalnog održavanja network i security sistema,
 - produženja važenja licenci (TrendMicro, OS Microsoft, MSEXchange i dr.)
- ✉ realizovano niz ugovora u okviru održavanja (support) manjih podsistema (GPS-praćenje vozila, call-centar, špedicija, telefonske centrale, MSEXchange i sl.)
- ✉ realizovani su ugovori: za telekomunikacione operatore, operatera za telegrfski sistem - UNITEL, ugovor za praćenje pošiljaka u međunarodnom saobraćaju - IPS i dr.
- ✉ vršena kontinuirana tehnička supervizija poštanskog sistema i aktivnosti na polju obnove hardware-a (nabavka putem javnih poziva - računara, štampača i sl.) i održavanja postojeće opreme u funkcionalnom stanju.

CA i RA system

PKI (Public Key Infrastructure) sistem – PoštaCG-CA (certifikaciono tijelo) je dio koji realizuje poslove iz domena izdavanja digitalnih certifikata.

Kada je riječ o PKI (Public Key Infrastructure) sistemu – PoštaCG-CA (certifikaciono tijelo) u prve dvije godine rada digitalni certifikat je najviše korišćen u svrhu prijave IOPPD obrazaca Poreskoj upravi. Poslednje dvije godine, zabilježen je pozitivan trend u primjeni digitalnog certifikata kroz korišćenje sistema za elektronsko podnošenje prijave i odjava boravišta, servis elektronskog potpisivanja projektne dokumentacije koje je omogućilo Ministarstvo za održivi razvoj i turizam i servisa Crnogorskog elektroprenosnog sistema koji je omogućio strancima da uz pomoć digitalnog certifikata učestvuju na tržištu električne energije u Crnoj Gori, elektronski recepti Fonda zdravstva itd. U toku 2017. godine PKI sistem je pružio podršku i pomoć (testni certifikati, konsultacije i sl.) nizu institucija i kompanija koje su željele da primjene digitalni certifikat u sopstevnim informacionim sistemima (Centralna banka CG, Centralna depozitarna agencija, Opština Podgorica, Hipotekarna banka, NLB i drugi).

Donošenjem Zakona o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu proistekla je obaveza usklađivanja postojećeg Pravilnika o postupcima izdavanja certifikata i zaštiti sistema certifikovanja sa odredbama predmetnog zakona. Shodno tome, Certifikaciono tijelo Pošte Crne Gore pristupilo je tehničkoj realizaciji na sistemu koji je zahtijevao izmjenu naziva do sada izdavanih certifikata, kao i unos novih indentifikacionih podataka u samom certifikatu.

Takođe Certifikaciono tijelo Pošte Crne Gore u skladu sa zakonom uvelo je dva nova tipa certifikata i to:

- kvalifikovani certifikat za kvalifikovani elektronski pečat izdat na kriptografskom tokenu i
- kvalifikovani certifikat za napredni elektronski pečat.

U okviru rada ovog certifikacionog tijela od početka rada do kraja 2017. godine je izdato blizu 19.000 certifikata.

Sistem za masovnu lasersku štampu i kovertiranje

Hibridna pošta je sistem koji omogućava masovnu varijabilnu lasersku štampu i kovertiranje podataka. Ova usluga ima posebnu atraktivnost u ponudi Pošte Crne Gore zbog mogućnosti kombinovanja sa dostavom pošiljaka. Obuhvata sledeće kapacitete: automatsko kovertiranje 180.000 koverti/dan, digitalna štampa varijabilnih podataka 240.000 strana/dan i automatsko pakovanje za pošiljke sa povratnicom.

Call centar

Instalirani Call centar omogućava komunikaciju i servisiranje korisnika za razne namjene (servise i usluge) koje pruža Pošta Crne Gore.

U ovom trenutku Call centar servisira usluge:

- ✉ Prijem telegrama na broj **126**
- ✉ Express usluge na broj **19801**
- ✉ Briga o korisniku na broj **19895**

Usluge

2. PLAN RAZVOJA

2.1. Strateški ciljevi

Strategijom poslovanja Pošte Crne Gore AD Podgorica za period 2015.-2019. godine definisani su strateški ciljevi koji predstavljaju vodič i osnovu za razvoj poštanskog saobraćaja i to:

- **Univerzalni servis** (predstavlja obezbjeđenje uslova da se univerzalni servis obavlja u skladu sa potrebama korisnika, korišćenjem savremenih tehnologija, uz poštovanje socijalnih i ekonomskih načela poslovanja),
- **Kvalitet usluga** (podrazumijeva obezbjeđenje kvaliteta dostave i poboljšanje korisničkih servisa na svim pristupnim tačkama)
- **Povećanje produktivnosti** (traženje načina poboljšanja poslovnog modela na načelima težnje ka stvaranju uslova za što profitabilnije i racionalnije poslovanje)
- **Jačanje marketinga i komercijalnog aspekta poslovanja** (komercijalizacija poslovanja sa naglaskom na razvoju novih servisa u domenu elektronskog poslovanja)
- **Snaženje međunarodnih aktivnosti u cilju osvajanja novih tržišta** (širenje poslovnih aktivnosti, posebno na zemlje regiona u cilju stvaranja tržišta za korisnike naših usluga)

2.2. Misija

Racionalnom organizacijom poštanskog saobraćaja u svojstvu univerzalnog poštanskog operatora, uz razvoj novih, komercijalno održivih usluga korisnicima ponuditi visok kvalitet i nove vrijednosti. Stvarati uslove za motivisanje zaposlenih i poštovati principe društveno odgovornog poslovanja.

2.3. Vizija

Savremena, uspješna i razvojno perspektivna kompanija integrisana u međunarodni poštanski sistem, prepoznatljiva po inovativnim odgovorima na izazove tržišta i vremena u kojem posluje.

2.4. Poslovni plan za 2018. godinu

Pošta Crne Gore AD Podgorica svoj razvojni pravac definiše na osnovu strateških ciljeva koji su utvrđeni Strategijom poslovanja Pošte Crne Gore za period 2015. - 2019. godine, a odnose se na univerzalni servis, kvalitet usluga, povećanje produktivnosti, jačanje marketinga i komercijalnog aspekta poslovanja i snaženje međunarodnih aktivnosti u cilju osvajanja novih tržišta.

Zahtjevi tržišta su sve sofisticiraniji i specifičniji pa u tom smislu Pošta Crne Gore stalno radi kako na razvoju novih servisa i usluga, tako i na poboljšanju postojećih. Ovo se posebno ogleda u razvoju usluga iz domena univerzalnog servisa, gdje Pošta ima posebne obaveze u skladu sa pozicijom univerzalnog poštanskog operatora sa posebnom licencom. Zainteresovanost Pošte Crne Gore je da se na pravilan i razuman način riješe sva otvorena pitanja koja proističu iz zakonom definisanih obaveza univerzalnog poštanskog operatora.

Implementacijom Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora očekuje se da će pitanje naplate troška univerzalne poštanske usluge biti trajno riješeno.

I u narednom periodu treba održati postojeći nivo kvaliteta i raditi na njegovom poboljšanju. U toku su aktivnosti na stavljanje u funkciju Poštanskog adresnog koda, čime Pošta Crne Gore očekuje da učvrsti poziciju lidera na tržištu poštanskih usluga.

Razvoj novih usluga i unapređenje postojećih, naravno, podrazumjeva neophodnost konačnog početka reinženjeringa postojeće šalterske aplikacije kao neophodnog preduslova da Pošta održi trend lakog prilagođavanja sve zahtjevnijem tržištu poštanskih usluga.

Povećanje produktivnosti predstavlja kontinuirani proces i nije samo povećanje prometa već i traženje modela što racionalnijeg poslovanja, koji Pošta Crne Gore već godinama uspješno primjenjuje. Nažalost, mnogi prepoznati načini racionalizacija zavisni su od intenzivnije primjene savremenih tehnologija, koje opet zahtijevaju značajna investiciona ulaganja, što je već evidentan problem Pošte Crne Gore zbog nenaplaćenog troška univerzalnog servisa.

Ipak i u 2018. godini tražiće se poslovno odmjereno balans između potreba i mogućnosti čime će se nadamo se na najbolji način održati postojeći poslovni model. U oblasti finansijskih usluga stvaraju se uslovi za punu samostalnost poslovanja, kroz razvoj sopstvenih kapaciteta koji to mogu da podrže.

Na osnovu izvršenih analiza, pozitivnih iskustava drugih poštanskih uprava, sagledavanja potreba korisnika u Crnoj Gori i okruženju, smatramo da bi Pošta najbolje valorizovala svoju poziciju osnivanjem institucije elektronskog novca. Ovaj model bi omogućio samostalnost rada u poslovima platnog prometa, disperziju rada sa poslovnim bankama i produkciju sopstvene platne kartice. Na ovaj način bi se stvorio niz novih povoljnosti za poslovanje Pošte, a stvorile bi se i nove vrijednosti za korisnike.

I dalje će se tražiti modus značajnog podmlađivanja postojećeg kadra sa ciljem stvaranja radnog ambijenta za lakšu implementaciju novih servisa i usluga.

U 2018. godini očekuje se završetak novog objekta Poštansko-logističkog centra čime će se stvoriti neophodne organizacione i prostorne pretpostavke za unapređenjem logističkih usluga. Očekuju nas značajni naponi na reorganizaciji poslova kurirske i expres

dostave. U ovom segmentu već se radi na uvođenju odgovarajućih savremenih tehničkih uređaja – mobilni poštar, dakle automatizacije procesa, a planira se i ukupna organizaciona prekompozicija načina obavljanja ovih poslova.

Pošta Crne Gore će u 2018. godini svoje marketinške aktivnosti usmjeravati na jačanje postojećih i podršku uvođenju novih servisa. Strateško opredjeljenje Pošte Crne Gore u budućnosti ostaje puna integracija poštanskih, finansijskih i elektronskih servisa.

Poseban naglasak su:

- **Poštanska uputnica**

- Riječ je o servisu koji pruža povoljne mogućnosti slanja novca u regionu. Imajući u vidu prisutnost snažnog konkurentskog brenda, ovu je uslugu neophodno marketinški osnažiti kako bi postala još konkurentnija. Za jačanje ovog servisa, između ostalog, predviđeno je intenziviranje saradnje u regionu, prije svega standardizacija naziva u zemljama Zapadnog Balkana, kao i proširenje obima i mogućnosti koja ista pruža.

- **Post ekspress i kurirske usluge**

- Servisi koji su direktno vezani za onlajn prodaju, a koji su samo djelimično razvijeni, obzirom na dinamiku njihove tržišne potražnje. Da bi se ovi servisi ostvarili u punom kapacitetu, uz odgovarajuću reorganizaciju, jačanje materijalnih kapaciteta, neophodne su određene reorganizacije kako tehničke tako tehnološke.

- **Integracija srodnih servisa u regionu**

- Uvezivanje i operacionalizacija srodnih servisa u regionu, naročito onih koji su vezani za onlajn trgovinu, predstavljaju izuzetnu razvojnu šansu Pošte Crne Gore kao i pošta u zemljama regiona. Takav poslovni poduhvat, u kojem nesumnjivo leži veliki poslovni kapacitet, nezamisliv je bez određenih regulatornih promjena koje se moraju sinhronizovano obavljati u svim zemljama regiona. Ovdje svakako najveći potencijal ima servis dostave pošiljaka sa otkupninom u međunarodnom saobraćaju, pa će stoga poseban segment biti u nastojanju intenziviranja komunikacije i jačanje veza sa poštama u regionu u cilju stvaranja zajedničkog tržišta za ove usluge.

- **E- servisi**

- Dalja valorizacija i razvoj ovih servisa, uz naglasak na njihovom približavanju ciljnoj grupi korisnika koji trenutno imaju manje interesovanje za poštanskim uslugama, odnosno uopšte ka tradicionalnom pristupu obavljanja raznih administrativnih poslova u Pošti, što podrazumjeva dolazak i čekanje u redovima, režim propisanog radnog vremena i sl. Uočeno je da su ti korisnici mlađa populacija koji dobro poznaju prednosti novih tehnologija i preferiraju internet servise. To je jedna respektabilna grupa potencijalnih korisnika kojoj treba posvetiti odgovarajuću pažnju. Takođe razvoj ovih servisa odgovara i trendovima koji nameću sve više elektronskih servisa, a istovremeno i povećava njihovu dostupnost, koja se izmještanjem na elektronski medij oslobađa klasične lokacije te daje mogućnost da se usluga obavlja kako u bilo kom vremenu tako i sa bilo kog mjesta na zemlji.

- Već razvijene usluge E-servisa su objedinjene nazivom E-post Montenegro i novi su brend Pošte Crne Gore. Komunikacija novog brenda i pojedinačno svakog novog servisa ostvarena je putem web-a i aplikacije za mobilne telephone čime je ostvarena direktna komunikacija sa korisnicima. Pošta Crne Gore je u fazi finalne realizacije još jednog, vjerovatno najznačajnijeg servisa, usluge elektronskog pisma. Ova usluga zahtijeva posebno i osmišljenu kampanju, jer predstavlja revolucionarnu novinu koja bi trebala da ima izvanredan potencijal za povećanje profita.

Takođe, nastaviće se sa aktivnostima na razvoju novih modela komunikacije sa klijentima putem mobilnih telefona, razvoju trgovine u poštama kroz obogaćivanje ponuda Post shopova, uz enterijersko osavremenjivanje i unifikovanje i obuku zaposlenih koji su u neposrednoj komunikaciji sa korisnicima, ponuda luksuznih telegrama se stalno dopunjava novim motivima obrazaca i novim poklonima koji se nabavljaju na komisionom principu, aktivnosti na unapređenju, razvoju i promociji usluge Web Shop-a kroz prodaju prigodnih poštanskih maraka i drugih roba, formiranje novih filatelističkih proizvoda kao i proširenje mreža prodaje filatelističkih proizvoda.

Analiziraće se ekonomska opravdanost i tehničko-tehnološke mogućnosti za organizovanje Muzeja poštanske djelatnosti na Cetinju. Navedeno podrazumjeva niz prethodnih aktivnosti sa Ministarstvom kulture kao nosiocem muzejske djelatnosti u Crnoj Gori.

Na polju promocije i međunarodnih aktivnosti planirano je dalje pozicioniranje. Svakako je značajno napomenuti obaveze, ali i mogućnosti koje se otvaraju članstvima u Svjetskom poštanskom savezu, Posteuropu, ali i novijim kao što je RADAR grupa i asocijacija Mediteranskih poštanskih uprava.

Na osnovu sagledanih trendova, analize tržišta, definisanih razvojnih pravaca kroz Strategiju razvoja Pošta Crne Gore će u 2018. godini svoju poslovnu politiku usmjeravati ka realizaciji novih servisa u e-poslovanju kao i zaokruživanju novih formi obavljanja poslova platnog prometa. ***Očekuje se konačno rješenje ključnog pitanja u poslovanju Pošte – konačna verifikacija i naplata troška univerzalnog servisa.***

2.5. SWOT analiza

PREDNOSTI (Strengths (+))	SLABOSTI (Weaknesses (-))
Kapaciteti: • Mreža • Informacioni sistem • Vozni park • Hibridna pošta • CA i RA Iskustvo i tradicija Kadrovski potencijal Korporativni imidž Pristup informacijama i tehnologijama Promocija usluga i servisa	• Skupo održavanje • Spora i komplikovana nadogradnja tehnološkog IS, zastarjela tehnika • Brza amortizacija vozila • Potreba stalne nadogradnje kapaciteta • Spori povrat investicija Neadekvatna i nedovoljna edukacija zaposlenih Nepovoljna starosna struktura i potreba za jačanjem svijesti zaposlenih prema Kompaniji Slaba motivisanost zaposlenih da prikupljaju informacije i primjenjuju tehnologije Neadekvatno iskustvo zaposlenih zbog kratkog perioda tržišnog poslovanja Male mogućnosti budžetiranja promotivnih aktivnosti
MOGUĆNOSTI (Opportunities (+))	OPASNOSTI (Threats (-))
Efikasna naplata potraživanja Naplata troškova univerzalnog servisa omogućila bi značajna investiciona ulaganja Širenje saradnje sa poštanskim upravama u regionu Razvoj usluga i servisa iz domena finansija Razvoj novih servisa i usluga iz domena elektronskog poslovanja Razvoj poštansko – logističkih usluga	Optimizacija poslovanja poslovnih subjekata kroz smanjenje tražnje za klasičnim poštanskim uslugama Nedostatak sredstava za ovu namjenu Globalizacija tržišta usluga Nekonkurentnost u bankarskim uslugama Mogućnost da drugi legalni subjekti zauzmu tržište Nelojalna konkurencija

3. DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE

3.1. Odgovornost prema zajednici

Pošta Crne Gore, u skladu sa Poslovnim politikom, aktivnostima iz oblasti društveno odgovornog poslovanja daje svoj doprinos unapređenju poslovnog i društvenog ambijenta u Crnoj Gori. Kao nacionalni poštanski operator i punopravni član svjetske poštanske mreže, Pošta Crne Gore ima značajnu ulogu obezbjeđivanja brze i pouzdane komunikacije među pojedincima i institucijama u zemlji i inostranstvu. Sa 140 pošta čini najrazuđeniju poslovnu mrežu u Crnoj Gori i predstavlja kompaniju koja obezbjeđuje laku dostupnost svojih usluga svim građanima.

Ove činjenice i kontinuirana težnja da unaprijedi svoj servis, da ga približi svim građanima, te da unaprijedi status zaposlenih u Kompaniji, čine Poštu Crne Gore odgovornim i neizostavnim dijelom društvene zajednice.

Svjesna domašaja svog uticaja na funkcionisanje zajednice u cjelini, Pošta Crne Gore nastoji da svoje aktivnosti usaglasí sa generalnim principima društveno odgovornog poslovanja.

Nabavka novih vozila i mopeda, koji zadovoljavaju ekološke standarde, obezbjeđivanje visokog nivoa prava i sigurnosti zaposlenih, pokretanje projekata čiji je cilj edukacija mladih i približavanje značaja pisane komunikacije, izdavanje poštanskih maraka koje afirmišu događaje i ličnosti od značaja za crnogorsko društvo i društvo u cjelini samo su neke od aktivnosti koje je Pošta sprovela i sprovodi u interesu cjelokupne zajednice.

Tokom 2017. godine podržane su akcije iz oblasti obrazovanja, kulture, sporta, zaštite životne sredine itd.

Pošta Crne Gore je zajedno sa Prirodnjačkim muzejem obilježila događaj **“Dani evropske baštine 2017”**, organizujući izložbu „Priroda Crne Gore na poštanskim markama“. Hol Upravne zgrade Pošte u ulici Slobode, otvorio je svoja vrata za desetak dana trajanja izložbe, za sugrađane i turiste, a naročito za mlađu populaciju. Bila je to jedinstvena prilika da se zainteresovani posjetioци upoznaju sa prirodnim bogatstvima Crne Gore, koja su predstavljena na poštanskim markama. Spoj eksponata Prirodnjačkog i savremenog izdavaštva Pošte još jednom je ispričao lijepu i edukativnu priču. Početak izložbe započet je svečanim otvaranjem u Dvorcu na Kruševcu.

Pošta Crne Gore daje svoj doprinos društvenoj zajednici kada nastupe događaji koji zbog svog kulturnog, istorijskog, državnog ili nekog drugog značaja trebaju biti obilježeni. Pristupanje Crne Gore NATO savezu predstavljao je događaj od državnog i istorijskog značaja koji je obilježen prigodnim izdavanjem poštanske marke za posebne prilike **“Crna Gora u NATO-u”**. Izdanje je publikovano 5. juna 2017. godine i zajedno sa koricama i FDC-om, sa tekstom na našem i engleskom jeziku govori o putu Crne Gore do mjesta 29. članice Alijanse.

Kao najvažniji projekat okrenut obrazovnom sistemu ističe se **„Takmičenje za najljepše pismo”** u organizaciji Svjetskog poštanskog saveza, koji svake godine ujedinjuje Poštu i Ministarstvo prosvjete radi realizacije popularnom literarnog konkursa namijenjenog učenicima osnovnih škola.

Takođe, bili smo dio pilot projekta **„Prilike”** čiji je inicijator bio UNICEF, a koji je imao za cilj stručno osposobljavanje učenika srednjih škola, kao i **„Drugi festival mladih recitatora”**, u organizaciji Obodskog slova, gdje su učesnici bila djeca osnovnih i srednjih škola, ali i studenti iz Crne Gore.

Pošta Crne Gore kroz aktivnosti sa osnovnim školama u Crnoj Gori dodatno organizuje učeničke posjete Poštinim poslovnicama. Za najavljene posjete učenika nudi se pažljivo osmišljeni edukativni program, kako bi se učenici upoznali sa procesom rada pošta. Ovakav vid programa dostupan je mališanima Javnih predškolskih ustanova, osnovnih kao i srednjih škola.

Takođe, po zahtjevu Javnih predškolskih ustanova i Osnovnih škola nudi se mogućnost posjete Poštinoj tima ovim ustanovama sa pripremljenih edukativnim programom prikladnim uzrastu djece, a u cilju sticanja znanja iz oblasti poštanske tehnologije, koja prate nastavni program.

Pored ovih programa Pošta Crne Gore veliku pažnju poklanja najranjivijim strukturama društva i to socijalno ugroženim grupama, kao i djeci bez roditeljskog staranja. Pruža se kontinuirana podršku NVO organizacijama koje rade sa djecom iz socijalno ugroženih grupa. Tokom 2017. godine izdajemo: Organizovanu posjetu NVO DEC PRČELICE Poštansko logističkom centru Pošte Crne Gore, kao i Express službi Podgorica, te pomoć i podršku u realizaciji programa **„Putujuća novogodišnja čarolija”** kroz osmišljavanje kreativne radionice i nagradne igre namijenjene učenicima osnovnih škola. Pošta Crne Gore u 2017. godini obezbijedila je besplatnu radionicu kreativnog pisanja **„Kako napisati najljepše pismo”**, za učenike Osnovne škole u okviru programa Udruženja Roditelji- Igračkoteka.

Shvatajući važnost promocije zdravih stilova života i bezbjednosti učenika- gdje je cilj zadržati djecu u školskom dvorištu, Pošta Crne Gore odlučila se za donaciju dvorišnih klupa za šest osnovnih škola u Crnoj Gori. Izborom škola zadovoljena je regionalna zastupljenost, jer su donacijom obuhvaćene sve tri regije u Crnoj Gori- sjeverna, središnja i južna. Po četiri dvorišne klupe (dvije klasične i dvije duple), brendirane u prepoznatljivoj žutoj poštanskoj boji, ukrasile su prostor dvije osnovne škole u Podgorici, OŠ „Milorad Musa Burzan” i OŠ „Radojica Perović”, u decembru 2017. godine. Pomenuta aktivnost nastavlja se i u narednoj godini.

3.2. *Zaštita životne sredine*

U cilju razvoja demokratskih principa, lične i kolektivne društvene odgovornosti, u 2017. godini, Pošta Crne Gore je sa nevladinim udruženjem **„Zeleno srce – Green heart”** zaključila Sporazum o međusobnoj saradnji vezan za prikupljanje kancelarijskog papira i elektronskog otpada. Papirni materijal koji je za bacanje odlaže se u posebne kutije koje su namjenski postavljene u hodnicima i poslovnim prostorijama Pošte Crne Gore, a od strane druge potpisnice sporazuma organizuje se odnošenje otpada jednom nedeljno ili češće, po dogovoru.

3.3. Filatelija

Izdanja prigodnih poštanskih maraka za 2017. godinu:

"Umjetnost u Crnoj Gori kroz vjekove 2017" 15.02.2017.g.

AUTOR: Zoran Popović
ŠTAMPARIJA: BLICDRUK, Sarajevo
ZUPČANJE: 13 ¼
PAPIR: Tullis Russell
TABAK: 20 maraka
VELIČINA MARAKA: 35.00 x 29.00 mm
BROJ MARAKA: 2 (0.30€, 0.40€)
NOMINALA: 0,70 €
TIRAŽ: 60.000 serija
FDC: 2

"Fauna Čaplja kašikara" 30.03.2017.g.

AUTOR: Zoran Popović
ŠTAMPARIJA: BLICDRUK, Sarajevo
ZUPČANJE: 13 ¼
PAPIR: Tullis Russell
TABAK: 8+1 maraka
VELIČINA MARAKA: 42.00 x 28.00 mm
BROJ MARAKA: 1 (0.95 €)
NOMINALA: 0.95 €
TIRAŽ: 50.000 serija
FDC: 1

"Evropa Zamkovi - Dvorac kralja Nikole na Cetinju" 09.05.2017.g.

AUTOR: Jovana Mugoša
ŠTAMPARIJA: BLICDRUK, Sarajevo
ZUPČANJE: 13 ¼
PAPIR: Tullis Russell
TABAK: 8+1 maraka
VELIČINA MARAKA: 42.00 x 28.00 mm
BROJ MARAKA: 1 (0.95 €)
NOMINALA: 0.95 €
TIRAŽ: 70.000 serija
BLOK: 1
FDC: 1

"Turizam - Rijeka Crnojevića" 31.05.2017.g.

AUTOR: Zoran Popović
ŠTAMPARIJA: BLICDRUK, Sarajevo
ZUPČANJE: 13 ¼
PAPIR: Tullis Russell
TABAK: 20 maraka
VELIČINA MARAKA: 35.00 x 29.00 mm
BROJ MARAKA: 1 (0.30 €)
NOMINALA: 0.30 €
TIRAŽ: 50.000 serija
FDC: 1

"Crna Gora u NATO-u" 05.06.2017.g.

AUTOR: Zoran Popović
ŠTAMPARIJA: BLICDRUK, Sarajevo
ZUPČANJE: 13 ¼
PAPIR: Tullis Russell
TABAK: 8+1 maraka
VELIČINA MARAKA: 42.00 x 28.00 mm
BROJ MARAKA: 1 (1.00 €)
NOMINALA: 1.00 €
TIRAŽ: 50.000 serija
FDC: 1

"Zaštita prirode – Kanjon rijeke Cijevne" 16.06.2017.g.

AUTOR: Zoran Popović
ŠTAMPARIJA: BLICDRUK, Sarajevo
ZUPČANJE: 13 ¼
PAPIR: Tullis Russell
TABAK: 8+1 maraka
VELIČINA MARAKA: 42.00 x 28.00 mm
BROJ MARAKA: 1 (0.95 €)
NOMINALA: 0.95 €
TIRAŽ: 50.000 serija
FDC: 1

"Sport – Evropski džudo šampionat u Crnoj Gori"
05.07.2017.g.

AUTOR: Zoran Popović
ŠTAMPARIJA: BLICDRUK, Sarajevo
ZUPČANJE: 13 ¼
PAPIR: Tullis Russell
TABAK: 8+1 maraka
VELIČINA MARAKA: 42.00 x 28.00 mm
BROJ MARAKA: 1 (1.00 €)
NOMINALA: 1.00 €
TIRAZ: 50.000 serija
BLOK: 1
FDC: 1

"Radost Evrope – Dječiji crtež"
31.10.2017.g.

AUTOR: Zoran Popović
ŠTAMPARIJA: BLICDRUK, Sarajevo
ZUPČANJE: 13 ¼
PAPIR: Tullis Russell
TABAK: 20 maraka
VELIČINA MARAKA: 35.00 x 29.00 mm
BROJ MARAKA: 1 (0,30 €)
NOMINALA: 0,30 €
TIRAZ: 50.000 serija
FDC: 1

"Pomorstvo Svetionik - Mendra"
10.11.2017.g.

AUTOR: Zoran Popović
ŠTAMPARIJA: BLICDRUK, Sarajevo
ZUPČANJE: 13 ¼
PAPIR: Tullis Russell
TABAK: 8+1 maraka
VELIČINA MARAKA: 42.00 x 28.00 mm
BROJ MARAKA: 1 (0.95 €)
NOMINALA: 0.95 €
TIRAZ: 50.000 serija
FDC: 1

"Istorijsko naslijeđe"
29.11.2017.g.

AUTOR: Zoran Popović
i Radosav Vukasović
ŠTAMPARIJA: BLICDRUK, Sarajevo
ZUPČANJE: 13 ¼
PAPIR: Tullis Russell
TABAK: 20 maraka
VELIČINA MARAKA: 45.00 x 29.00 mm
BROJ MARAKA: 2 (0.40 i 0.30 €)
NOMINALA: 0.90 €
TIRAZ: 50.000 serija
FDC: 2

"Dan marke – Zgrada Pošte Crne Gore"
15.12.2017.g.

AUTOR: Zoran Popović
ŠTAMPARIJA: BLICDRUK, Sarajevo
ZUPČANJE: 13 ¼
PAPIR: Tullis Russell
TABAK: 20 maraka
VELIČINA MARAKA: 42.00 x 29.00 mm
BROJ MARAKA: 1 (0.30 €)
NOMINALA: 0.30 €
TIRAZ: 50.000 serija
FDC: 1

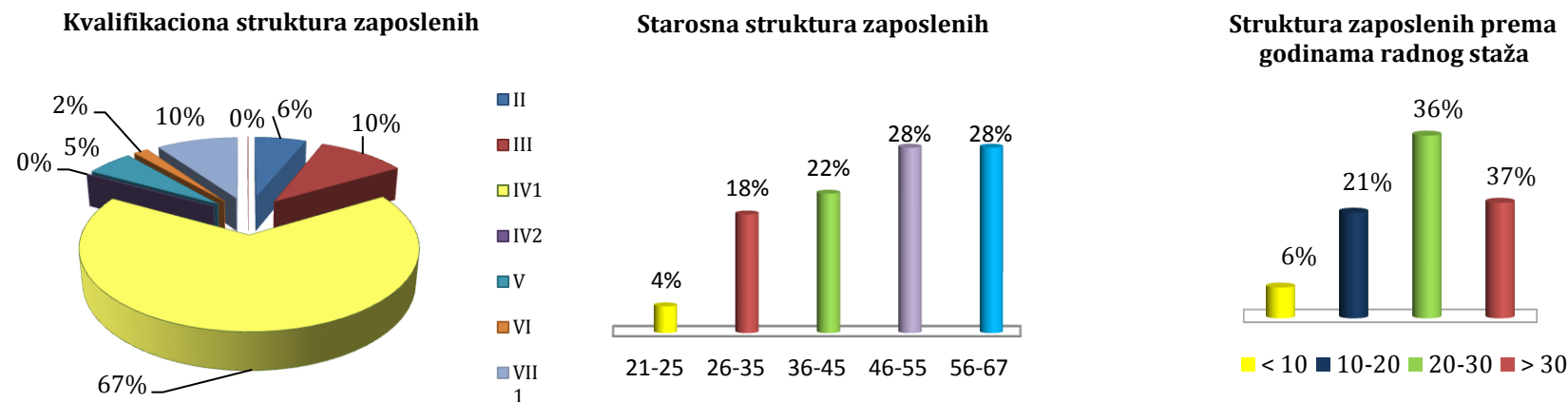
3.4. Odgovornost prema zaposlenima

Osiguranje neophodnih kadrovskih kapaciteta, koji moraju biti profesionalni, kompetentni i spremni da odgovore svim izazovima predstavlja potrebu za uspješno ispunjavanje misije i vizije koju Pošta ima. U tom smislu, u prethodnom periodu akcenat je bio na podmlađivanje radne snage, ulaganje u obrazovanje, sticanje novih znanja i vještina i stavaranje ličnog zadovoljstva zaposlenih. Prilikom odabira novih ljudi, nastoji se da se, kroz kvalitetnu selekciju, osigura obrazovan, odgovoran, posvećen i motivisan kadar, sa kojim će nesmetano moći da se ostvarivaju planirani ciljevi. Tokom 2017. godine Pošta je za **obrazovanje zaposlenih** izdvojila ukupno 4.729,21€, od čega za:

- učešće zaposlenih na stručnim seminarima 1.184,48€,
- pretplatu za stručne časopise i literature 2.980,34€ i
- školovanje i obuku (polaganje stručnih ispita) 564,39€.

Broj zaposlenih u Pošti Crne Gore na neodređeno vrijeme na dan 31.12.2017. godine iznosi 704. Posredstvom agencija za zapošljavanje bilo je angažovano 180 radnika. Ukupan broj zaposlenih na kraju 2017. godine iznosi 884.

Struktura zaposlenih prikazana je u daljem tekstu:

U strukturi zaposlenih prema polu muškarci imaju učešće od 53%, a žene 47%.

3.5. Standard zaposlenih i saradnja sa Sindikatom

Lična primanja

Isplata zarada u 2017. godini vršena je redovno u skladu sa Zakonom i Kolektivnim ugovorom Pošte Crne Gore.

Osim zarada isplaćivane su i otpremnine za sporazumni raskid radnog odnosa, kao i zimnica.

Tokom 2017. godine isplaćen je i stimulativni dio zarade zaposlenima u zavisnosti od ostvarenog rezultata poslovanja po zaposlenom na teritoriji opštine na kojoj posluju pošte, shodno Odluci o kriterijumima za ostvarivanje stimulativnog dijela zarada, koju je Odbor direktora usvojio 17. juna 2015. godine, a koju je tokom 2016. i 2017. godine mijenjao i usaglašavao.

Prosječna zarada bez poreza i doprinosa u izvještajnom periodu u Pošti Crne Gore iznosila je 481€ i za 6% je manja od prosječne neto zarade u Crnoj Gori, koja je iznosila 510€.

Odsustvovanja

	Bolovanje u trajanju				Osnov bolovanja			
	do 30 dana	do 60 dana	preko 60 dana	Ukupno	trudničko	povrede	bolesti	ostalo
Broj radnika*								
2016.	99	48	66	213	51		152	
2017.	95	38	60	193	38		155	
Index (17/16)	96,0	79,2	90,9	90,6	74,5		102,0	
Broj dana**								
2016.	1.393	2.193	9.340	12.926	4.906		8.020	
2017.	1.376	1.735	8.411	11.522	4.062		7.460	
Index (17/16)	98,8	79,1	90,1	89,1	82,8		93,0	

* Broj radnika koji su koristili bolovanje u zavisnosti od trajanja bolovanja

** Broj dana koliko su koristili bolovanje u zavisnosti od kategorije bolovanja

I tokom 2017. godine Pošta Crne Gore je sarađivala sa Reprezentativnim Sindikatom na načelima definisanim Zakonom i Kolektivnim ugovorom. Ta saradnja je inače uspješna i u duhu potreba zaposlenih, ali uz jasno poštovanje realnih mogućnosti Kompanije. NSOPCG, kao reprezentativni sindikat je organizovao tradicionalne sportske igre zaposlenih, dodjelu poklon paketića djeci zaposlenih, kao i poklon damama Pošte Crne Gore povodom 8.marta.

3.6. Antikorupcijsko djelovanje

Pošta Crne Gore AD Podgorica kao uređen sistem, primjenjujući interna pravila i procedure, u prethodnom periodu uspjela je da adekvatno sankcioniše rizična ponašanja zaposlenih, te preventivno djeluje i pozitivno utiče na većinu zaposlenih u dijelu antikorupcijskog djelovanja. Navedeno je potvrđeno donošenjem Plana integriteta Pošte Crne Gore u maju 2016. godine, koji je dao novu dimenziju prepoznavanja rizičnih ponašanja, čime je dat adekvatan odgovor na antikorupcijske izazove i pozitivan doprinos društveno odgovornom ponašanju kompanije.

4. CILJEVI I METODE UPRAVLJANJA RIZIKOM

Pošta Crne Gore je u 2017. godini započela aktivnosti na uspostavljanju i razvoju odgovarajućeg sistema finansijskog upravljanja i kontrola sa ciljem obezbjeđenja razumne uvjerenosti da će se sredstva planirana Finansijskim planom i Planom javnih nabavki koristiti pravilno, ekonomično i efikasno. Kroz finansijsko praćenje i kontrolu omogućava se da Pošta preispituje i koriguje poslovne ciljeve tokom finansijske godine sa stalnom identifikacijom i objašnjavanjem odstupanja od predviđenih planova. Odbor direktora Pošta Crne Gore usvojio je dokument "Pravilnik internih procedura i ostale dokumentacije za finansijsko upravljanje i kontrolu" (Knjiga procedura) koji daje smjernice zaposlenima za sva finansijska pitanja i pruža okvir za rad Pošte Crne Gore na formalno propisan način. U svrhu praćenja i pune primjene Pravilnika usvojeni su i "Plan za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrola" i "Registar rizika", koji je sačinjen u skladu sa odredbama Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola i Smjernicama za uspostavljanje i sprovođenje procesa upravljanja rizicima u subjektima od javnog interesa. Sa ciljem da se predvide moguće nepovoljne okolnosti koje mogu ugroziti ostvarivanja ciljeva društva, prilikom formiranja Registra rizika uzet je u obzir Smjernicama predloženi okvir za uspostavljanje i sprovođenje procesa upravljanja rizicima i poseban akcenat je stavljen na:

- pojam rizika i svrhu upravljanja rizicima,
- identifikaciju i procjenu rizika,
- podjelu rizika na spoljašnje i unutrašnje rizike,
- metode za identifikovanje rizika,
- odgovornosti rukovodioca subjekta i rukovodioca organizacionih jedinica,
- kategorije rizika,
- prednosti uspostavljanja i sprovođenja upravljanja rizicima,
- opisu rizika i mjerenju uticaja rizika,
- vjerovatnoći pojavljivanja konkretnog rizika,
- rangiranju rizika,

- procjeni inherentnog rizika i rezidualnog rizika, i
- reagovanju na rizike.

U sledećoj tabeli dati su glavni rizici koji predstavljaju prijetnju u poslovanju sa pregledom postojećih kontrola i reagovanjima na rizik:

Rb	Opis rizika	Pregled postojećih kontrola	Rezidualni nivo rizika			Reagovanje na rizik	Odgovorna osoba za rizik	Rok za sprovođenje
			Uticaj	Vjerovatnoća	Ukupno			
1.	Mogućnost grešaka zbog neadekvatnog sistema internih kontrola u pojedinim oblastima, kvalitet i blagovremenost informacija	U pojedinim oblastima poslovanja kontrole se najvećim dijelom zasnivaju na usvojenoj usmenoj praksi	3	3	9	Rizik će biti eliminisan i ublažen usvajanjem potrebnih pisanih procedura (pravilnika i uputstava)	Izvršni direktor, direktori Sektora, direktori RCP, Direktor PLC	II kvartal
2.	Mogućnost neizvršavanja ili otežanog izvršavanja poslovnih zadataka zbog zastarelosti poštanske opreme za obavljanje djelatnosti	Oprema se održava u mjeri kojoj je to moguće i dio opreme se osigurava	3	3	9	Rizik će se smanjivati postepenom zamjenom zastarele opreme	Direktor Sektora za IT tehnologije, Direktor sektora za poštansku tehnologiju i prodaju	Kontinuirano
3.	Postojanje mogućnosti neadekvatnog planiranja i izrade finansijskog plana	Finansijski podaci iz prethodnog perioda se analiziraju i predstavljaju input za finansijske planove u tekućem periodu	2	2	4	Rizik će biti ublažen usvajanjem rasporeda planiranja i pisanih procedura	Direktor sektora za ekonomske poslove	IV kvartal
4.	Kompleksnost primjene Zakona o javnim nabavkama i druge zakonske regulative	Redovno se prate propisi i vrše konsultacije o primjeni odredbi Zakona o javnim nabavkama i pratećih propisa	2	2	4	Tolerisanje rizika i smanjivanje stalnim konsultacijama	Izvršni direktor, direktori Sektora, direktori RCP, Direktor PLC	Kontinuirano
5.	Mogućnost prirodnih nepogoda i katastrofa	Redovno praćenje i redovno osiguranje imovine	3	1	3	Prihvatanje i tolerisanje rizika	Direktor Sektora za opšte poslove	Kontinuirano

Rb	Opis rizika	Pregled postojećih kontrola	Rezidualni nivo rizika			Reagovanje na rizik	Odgovorna osoba za rizik	Rok za sprovođenje
			Uticaj	Vjerovatnoća	Ukupno			
6.	Finansijski gubici zbog obavljanja univerzalnog servisa i nemogućnosti ostvarenja dotacije po tom osnovu	Zbog nedostatka razvijene svijesti o značaju univerzalne usluge ista se marginalizuje na štetu univerzalnog operatera. Pošta je zbog svoje zaštite pokrenula više sudskih sporova po tom osnovu i obratila se svom osnivaču (Vlada Crne Gore) u cilju adekvatnog razrješenja nastale situacije	4	3	12	Pošta je preduzela i preduzima sve moguće zakonske aktivnosti radi smanjivanja i ublažavanja ovog rizika	Direktor sektora za platni promet i izvještavanje	Kontinuirano
7.	Eventualni gubici zbog rizika obavljanja platnog prometa i poslovanje gotovinom	Poštovanje pisanih procedura po ovom osnovu i osiguranje prometa novca	2	2	4	Prihvatanje i tolerisanje rizika i osiguranje prometa gotovine	Direktor sektora za platni promet i izvještavanje	Kontinuirano
8.	Rizici poslovanja sa komisionom trgovačkom robom	Poštovanje procedura po ovom osnovu	1	1	1	Prihvatanje i tolerisanje rizika	Direktor sektora za platni promet i izvještavanje, Direktor sektora za poštansku tehnologiju i prodaju	Kontinuirano
9.	Neadekvatne knjigovodstvene evidencije zbog specifičnost međunarodnog obračuna pismonosno-paketskih usluga	Poštovanje procedura po ovom osnovu i blagovremeno usaglašavanje stanja	1	1	1	Prihvatanje i tolerisanje rizika	Direktor sektora za poštansku tehnologiju i prodaju	Kontinuirano

Rb	Opis rizika	Pregled postojećih kontrola	Rezidualni nivo rizika			Reagovanje na rizik	Odgovorna osoba za rizik	Rok za sprovođenje
			Uticaj	Vjerovatnoća	Ukupno			
10.	Eventualni gubici zbog sudskih sporova iz prošlog perioda	Redovno praćenje sporova i zastupanje od strane kompetentnih advokata	3	2	6	Pošta je preduzela i preduzima sve moguće zakonske aktivnosti radi smanjivanja i ublažavanja ovog rizika	Direktor sektora za pravne i kadrovske poslove, Direktor Sektora za ekonomske poslove	Kontinuirano
11.	Namjera za registrovanje Pošte kao platne institucije ili nosioca platnog prometa; potreba značajnog finansijskog ulaganja po tom osnovu sa sporim povratom prihoda	Priprema dokumentacije i analize	2	1	2	Prihvatanje i tolerisanje rizika	Direktor sektora za platni promet i izvještavanje	Kontinuirano
12.	Zahtjevan informacioni softver i potreba adekvatne zaštite u cilju njegove stabilnosti i pouzdanosti i postojanje rizika od eventualnih gubitaka po tom osnovu	Pošta preduzima sve aktivnosti u cilju redovnog održavanja postojećeg informacionog sistema	3	1	3	Redovno održavanje	Direktor sektora za informaciono-telekomunikacione tehnologije	Kontinuirano
13.	Rizici od konkurencije i slaba zaštita države	Rast konkurencije i namjere države da se sve izloži konkurenciji. Pošta preduzima aktivnosti u cilju zaštite svoje pozicije uvažavajući specifičnosti poslovanja	2	2	4	Prihvatanje i tolerisanje rizika	Izvršni direktor, direktori Sektora, direktori RCP, Direktor PLC	Kontinuirano

Rb	Opis rizika	Pregled postojećih kontrola	Rezidualni nivo rizika			Reagovanje na rizik	Odgovorna osoba za rizik	Rok za sprovođenje
			Uticaj	Vjerovatnoća	Ukupno			
14.	Gubici zbog zastare potraživanja i/ili njihove nenaplativosti	Postoji veći broj ugovora sa budžetskim institucijama koji realno povećava ovu opasnost, mada Pošta redovno prati i upozorava iste po ovom osnovu	3	2	6	Pošta je preduzela i preduzima aktivnosti radi smanjivanja i ublažavanja ovog rizika	Direktor Sektora za ekonomske poslove	Kontinuirano
15.	Postojanje velikog broja objekata pošta-nekretnina i finansijska opterećenost Pošte po tom osnovu sa aspekta održavanja	Redovno praćenje i analiza stanja	2	1	2	Prihvatanje i tolerisanje rizika	Izvršni direktor, Direktor Sektora za opšte poslove, direktori RCP, Direktor PLC	Kontinuirano

Ocjena	Uticaj	Vjerovatnoća
5	Veoma veliki	Gotovo sigurno/često
4	Veliki	Vjerovatno/često
3	Srednji	Umjereno
2	Mali	Rijetko/skoro nevjerovatno
1	Veoma mali	Sasvim rijetko

Ukupni rezidualni nivo rizika	
Indeks rizika	Rang rizika
13-25	Visoki rizik
6-12	Srednji rizik
1-5	Nizak rizik

5. REALIZACIJA CILJEVA PLANIRANIH POSLOVNIM PLANOM ZA 2017. GODINU

Univerzalni servis

Pošta Crne Gore je i dalje ključni pružalac poštanskih usluga u Crnoj Gori. Na ovu činjenicu utiču njeni potencijali, tradicija, pouzdanost kao i inovativnost kojom se Kompanija konstantno prilagođava potrebama korisnika i tržišta. Značajno je iskoračeno u sferu elektronskog poslovanja, što ima za cilj stvaranje novih usluga i vrijednosti za korisnike.

Važeći regulatorni okvir za obavljanje univerzalne poštanske usluge u prethodnom periodu je bio nepovoljan za Poštu Crne Gore, jer osim potpune liberalizacije tržišta nije donio ništa sa pozicije koja pripada univerzalnom poštanskom operatoru sa posebnom licencom, što se posebno ogleda u problemima kod naplate troška univerzalne poštanske usluge i neadekvatnog tretmana u pristupu tržištu. Međutim, regulatorna Agencija je, na osnovu člana 97 stav 3 Zakona o poštanskim uslugama („Sl. list CG br. 57/11 i 55/16”), dana 14.06.2017. godine, donijela Pravilnik o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora. Navedenim Pravilnikom propisuje se način vođenja računovodstva, računovodstvenih evidencija i troškovnog računovodstva, način pripreme regulatornih izvještaja i drugih informacija kojih je Pošta Crne Gore kao univerzalni poštanski operator u obavezi da se pridržava. U toku je implementacija Pravilnika i očekuje se da će Pošta doći u poziciju naplate troška univerzalne poštanske usluge.

Kvalitet usluga

U toku 2017. godine nastavilo se sa aktivnostima na unapređenju kvaliteta pružanja poštanskih usluga. Rezultati pokazuju da se kvalitet kontinuirano unapređuje, ali da se i dalje trebaju poboljšati postojeći mehanizmi kontrole i razvijati novi.

Pošta nastoji da prepozna i ispuni potrebe i očekivanja svojih korisnika čime je unaprijedila svoju reputaciju pouzdanog partnera za obavljanje poštanskih, finansijskih i elektronskih usluga.

Tokom godine nizom aktivnosti radilo se na podizanju nivoa kvaliteta. Započeto je prikupljanje nove vrste podataka u funkciji kvaliteta dostave. Naime, od dostavnih pošta se prikupljaju podaci koliko je pošiljaka bilo orobljeno, izgubljeno i oštećeno na mjesečnom nivou, kako bi ubuduće moglo da se ocenjuje i kvalitet po elementu bezbednosti pošiljaka, a na bazi propisa UPU-a.

Sprovedene su aktivnosti na sertifikaciji Hibridne pošte. Hibridna pošta je dobila sertifikate za sva četiri standarda: ISO 9001, ISO 14001, ISO 18001 i ISO 2700. Sertifikacija Hibridne pošte doprinosi usklađenosti procesa rada sa međunarodnim standardima i stvaranju uslova za konkurisanje na tenderima za štampu, gde su sertifikati za pomenute standarde sve češći uslov većih organizacija.

Što se tiče međunarodnog poštanskog saobraćaja kvalitet se kontroliše u sistemu PostEuropa i pokazuje različite rezultate što je zavisno od mogućnosti obezbjeđenja kvalitetnih i redovnih linija prevoza ka evropskim destinacijama.

U suštini, većina parametara na osnovu kojih se pratio kvalitet usluga u 2017. godini su ostvarili propisani nivo kvaliteta.

Mjerenje kvaliteta prenosa i uručenja običnih pošiljaka u UPS

Mjerenje kvaliteta prenosa i uručenja običnih pismonosnih pošiljaka u unutrašnjem saobraćaju, realizovano je angažovanjem nezavisne institucije. Rezultati pokazuju da je od 825 običnih poštanskih pošiljaka, u roku od 3 dana uručeno 661 pošiljka, ili u procentima 80,1%, što je ispod 95% koliko iznosi propisani standard (član 50. Zakona o poštanskim uslugama, Sl.CG 57/11). Ovakvi podaci rezultat su problema kao što su neimenovanost ulica, neoznačenost ulica i objekata, neopremljenost objekata kućnim sandučićima, odustvo podataka o stanarima novih zgrada na sandučićima gdje ih ima, nova naselja u prigradskim zonama bez naziva ulica i brojeva i sl. Ovi problemi imaju svoj uzrok van Pošte i dovode do situacije da Pošta ne ostvaruje propisane rezultate za koje ima potrebne reurse i organizaciju.

Mjerenje kvaliteta prenosa i uručenja registrovanih pošiljaka u UPS

Kada je u pitanju kvalitet prenosa registrovanih poštanskih pošiljaka u unutrašnjem poštanskom saobraćaju rezultati pokazuju da je 95,3% registrovanih poštanskih pošiljaka uručeno u roku od tri dana, što znači da je za propisani standard J+3 ostvaren cilj kvaliteta 95% unutrašnjeg poštanskog saobraćaja, shodno članu 59. Zakona o poštanskim uslugama (2011.).

Mjerenje kvaliteta prenosa i uručenja pošiljaka u MPS

Za međunarodni poštanski saobraćaj izvršena su dva mjerenja brzine prenosa poštanskih pošiljaka:

1. U organizaciji Svjetskog poštanskog saveza, metodom GMS E2E Internal putem test pisama sa RFID transponderom u kojem učestvuje Pošta Crne Gore, vršeno je *mjerenje kvaliteta prenosa običnih pošiljaka* u međunarodnom saobraćaju između Pošte Crne Gore i poštanskih uprava Srbije, Hrvatske i Turske.

Rezultati za 2017. godinu pokazuju:

- ✉ u pogledu prijema (uvoza), za **standard J+3**, propisanog cilja iznad 85%, ne zadovoljavaju ga pošiljke iz svih poštanskih uprava: Srbija (77,8%), Hrvatska (35,1%) i Turska (2,9%),
- ✉ u pogledu prijema (uvoza), za **standard J+5**, propisanog cilja iznad 97%, pošiljke iz Srbije ga zadovoljavaju (98,8%), dok ga ne zadovoljavaju pošiljke iz Hrvatske (83,2%) i Turske (19,5%),
- ✉ u pogledu otpreme (izvoza), za **standard J+3** propisanog cilja iznad 85%, ne zadovoljavaju ga pošiljke iz svih poštanskih uprava: Srbija (57,7%), Hrvatska (82,3%) i Turska (10,0%),
- ✉ u pogledu otpreme (izvoza), za **standard J+5** propisanog cilja iznad 97%, zadovoljavaju ga pošiljke iz Hrvatske (99,2%), dok ga ne zadovoljavaju pošiljke iz Srbije (84%) i Turske (46,6%).

Iako su propisani ciljevi za standarde J+3 i J+5 za obične pošiljke u međunarodnom saobraćaju djelimično postignuti, treba imati u vidu ograničavajuće faktore definisane članom 58 Zakona o poštanskim uslugama (Sl.CG 57/11, 55/16) da rokovi prenosa pošiljaka u međunarodnom poštanskom saobraćaju zavise od udaljenosti države primaoca, saobraćajnih veza i standarda kvaliteta nacionalnih

operatora univerzalnih poštanskih usluga. Analizom uz pomoć metode „slučajnog uzorka“ utvrđeno je da je u najvećem procentu slučajeva dostava unutar Crne Gore kvalitetna (period od evidentiranja RFID transpondera u PC. U Pošte Crne Gore do prispjeća u odredišnu poštu). U kontekstu svega navedenog treba pomatrati postignute rezultate.

2. U saradnji sa Svjetskim poštanskim savezom vršena su *mjerjenja brzine prenosa registrovanih poštanskih pošiljaka* u međunarodnom poštanskom saobraćaju

Podaci o rezultatima brzine prenosa registrovanih poštanskih pošiljaka u međunarodnom saobraćaju pripremljeni su iz aplikacije Quality Control System (QSC), koju održava Svjetski poštanski savez. Kroz QSC sistem obrade podataka izdvojene su tri faze kretanja registrovane pošiljke u međunarodnom saobraćaju od prijema do uručenja:

Leg 1 – vremensko trajanje od momenta prijema pošiljke do otpreme iz izmjenične pošte,

Leg 2- vremensko trajanje prenosa pošiljke od izmjenične pošte polazne države do izmjenične pošte odredišne države,

Leg 3- vremensko trajanje prenosa i uručenja pošiljke od momenta preuzimanja pošiljke u izmjeničnoj pošti odredišne države do momenta uručenja.

Iz podataka se mogu se vidjeti sljedeći prosječni podaci na godišnjem nivou za standard D+5:

- kod registrovanih pisama u uvozu Leg 3 je 1,36 dana, a za izvoz Leg 1 iznosi 0,21,
- za pakete, u izvozu Leg 1 iznosi 1,72 dana, a u uvozu Leg 3 iznosi 2.88 dana
- za EMS pošiljke u izvozu, Leg 1 je 0,13 dana a u uvozu Leg 3 je 1,92 dana.

Kao i kod običnih pisama u međunarodnom saobraćaju, shodno članu 58 Zakona o poštanskim uslugama (Sl. CG 57/11, 55/16) rokovi prenosa pošiljaka zavise od: udaljenosti države primaoca, saobraćajnih veza i standarda kvaliteta nacionalnih operatora univerzalnih poštanskih usluga. Imajući u vidu sve to, rezultati rada Pošte u međunarodnom saobraćaju su objektivno dobri kada se posmatraju postignuta vremena Leg 1 i Leg 3.

Sa aspekta unutrašnje kontrole za 2017. godinu ukupna ocjena rada pošta, poštovanja propisa i odvijanja poštanskog saobraćaja jeste činjenica da je Pošta ostvarila svoju osnovnu funkciju i da su naponi na održavanju kvaliteta usluga i procesa bili efektivni. Mehanizmi unutrašnje kontrole ojačavaju se kroz kontrolnu funkciju upravnika i kontrolora i u budućem period češćim ciljnim kontrolama od strane inspektora.

Briga o korisnicima

Tokom 2017. godine, obrađeni su zahtjevi korisnika koji su se obratili različitim pristupnim kanalima Pošte (putem telefona 19895, elektronskom poštom, preko arhive, lično). U 2017. godini bilo je 7.807 obraćanja korisnika. Svi zahtjevi korisnika rješavaju se odmah po prispjeću, najčešće na dnevnoj osnovi ili u najkraće mogućim rokovima. Nerešenih zahtijeva nema. Korisniku se uvijek izade u susret u maksimalno mogućoj mjeri, osim u slučajevima gdje su zahtjevi u suprotnosti sa zakonom i propisima, što se korisnicima uvijek

obrazlaže u pisanoj formi i predlažu moguća rješenja. Generalno gledano korisnici imaju povjerenje u Poštu i pozitivno mišljenje o načinu na koji im je pružena usluga, što je mjerenje zadovoljstva korisnika za 2017. godinu i pokazalo. Mjerenje je realizovano metodom "Mystery shopping" i odnosilo se na pružanje usluga šalterskih službenika i poštara.

Povećanje produktivnosti

U postojećim tržišnim uslovima tokom 2017. godine Pošta je uspjela da poslovanje učini profitabilnijim. Nastavljeno je sa proširenjem poslovne mreže kroz otvaranje novih pošta sa namjerom približavanja potrebama korisnika, čime se i dalje promoviše slogan „Pošta je tamo gdje si ti”. Elektronske usluge imaju karakteristiku konstantnog rasta i značaja sa aspekta prepoznatljivosti Pošte Crne Gore kao kompanije koja uspješno razvija i koristi moderne i inovativne servise.

U proteklom periodu uočeni su efekti realizacije međunarodnog uputničkog prometa, čime je nastavljena uspješna realizacija projekta, a cilj je da se u budućem periodu uspostavi saradnja i sa novim poštanskim upravama.

Realizovana je aktivnost Pošta Crne Gore u poslovima pružanja brzog transfera novca u RIA Money transfer sistemu, čime je obogaćen asortiman usluga koje Pošta pruža.

U domenu izdavanja digitalnih certifikata značajno je istaći da je Pošta u 2017. Godini izdala oko 6.650 digitalnih certifikata, što je imalo značajan uticaj na povećanje prihoda.

Jačanje marketinga i komercijalnog aspekta poslovanja

Pošta Crne Gore je kroz marketing aktivnosti nastojala da održi tržišno učešće za standardne usluge i istovremeno radila na povećanju tržišnog učešća za nove, tek uvedene usluge. Uočeni su efekti realizacije međunarodnog uputničkog prometa, čime je nastavljena uspješna realizacija projekta, a cilj je da se u budućem periodu uspostavi saradnja i sa novim poštanskim upravama.

Nastavilo se sa uobičajenim marketinškim prisustvom na tržištu, u smislu klasičnog i on-line oglašavanja, projekata iz oblasti društveno-odgovornog poslovanja i organizacije promotivnih događaja.

Korporativni imidž je unaprijeđen kroz adaptaciju i enterijersko opremanje poslovnica, poboljšanje kvaliteta usluga, intenzivnim animiranjem zaposlenih koji su u direktnom kontaktu sa korisnicima.

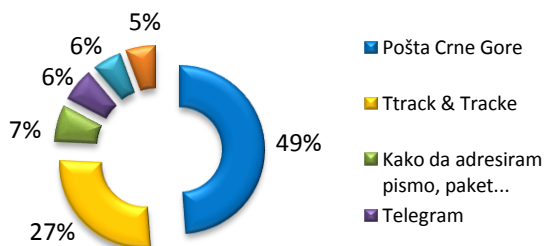
Trgovina u poštama je dodatno razvijana na već promovisanim načelima, razradom i enterijerskim unificiranjem, edukacijom i podmlađivanjem izvršilaca koji su u direktnoj komunikaciji sa korisnicima usluga, razvojem mehanizama nagrađivanja, kontrola i sl.

Analitika posjećenosti korporativnog sajta postacg.me

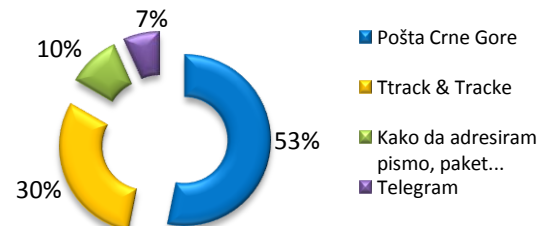
Tokom 2017. godine korporativni sajt Pošte Crne Gore bilježi **349.021** jedinstvena posjetioca, **215.494** posjeta i **453.587** pregleda stranica.

Prema podacima Google Analytics, **prema broju posjeta**, najposjećenije stranice korporativnog sajta, osim početne stranice su: track & trace, kako da adresiram pismo i telegram, dok su prema **broju pregleda stranica**, najposjećenije stranice korporativnog sajta osim početne stranice: track & trace, kako da adresiram pismo, telegram, poštanske usluge, kontakt i ostalo.

pregled stranica

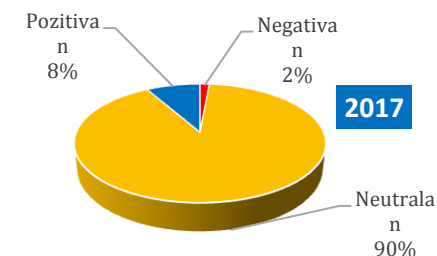

posjete

Analiza medijskih objava prema temi i načinu prezentovanja

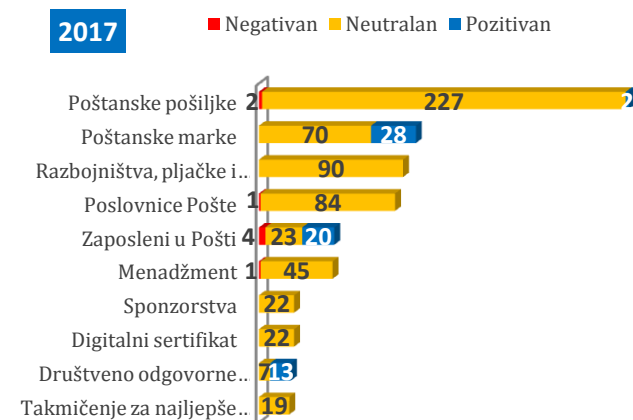
U toku 2017. godine crnogorski mediji su o Pošti Crne Gore plasirali 910 objava, što je za 11% manje u odnosu na 2016. godinu. Vrijednosni kontekst izvještavanja dominantno je neutralan. Objavljeno je 822 izvještaja informativnog karaktera, što predstavlja udio od 90% u ukupnoj medijskoj slici. Sa druge strane, prenjeto je 75 objava pozitivnog tonaliteta (8%) i 13 objava negativnog tonaliteta (2%).

Teme sa najvećim brojem objava, po načinu prezentovanja

Analizirajući teme koje su najviše komunicirane tokom 2017. godine, može se zaključiti da postoje standardne teme Pošte Crne Gore koje se ponavljaju iz godine u godinu (poštanske pošiljke i marke, korporativne aktivnosti, društveno odgovorne aktivnosti itd).

Poredeći tonalitet medijskih objava o Pošti Crne Gore u dvije uzastopne godine, može se zaključiti da je bez obzira na manji broj ukupnih objava u 2017. godini, medijska slika povoljnija, jer ne samo da je smanjen broj negativnih objava sa 78 na 13, nego je i broj pozitivno konotiranih izvještaja povećan, sa 49 na 75.

Troškovi promotivnih aktivnosti

Medij	Način	Period	Iznos
Portal Analitika/Info biro	Prema ugovoru	28.04.2017.-	1.700,00 €
Portal analitika/Portal press	Prema ugovoru	21.11.2016.-	3.900,00 €
Represent Communications	Prema ugovoru	22.07.2016.-	2.690,00 €
EDUCO Centar	Prema ugovoru	28.04.2017.-	4.050,00 €
Montenegro metropolis medija	Prema ugovoru	22.03.2017.-	8.100,00 €
In Line	Zamjena folija u Light boxovima		600,00 €
Nova Pobjeda	Reklama povodom Nezavisosti	21.05.2017	200,00 €
Nova Pobjeda	Reklama povodom Dana Državnosti	13.06.2017	200,00 €
Nova Pobjeda	Cestitka Nove Godine	31.12.2017	200,00 €
Dnevne novine	Reklama povodom Nezavisosti	21.05.2017	250,00 €
Dnevne novine	Reklama povodom Dana Državnosti	13.06.2017	250,00 €
Dnevne novine	Cestitka Nove Godine	31.12.2017	250,00 €
DN i Portal Vijesti	CEstitka Nove Godine	31.12.2017.	615,00 €
MB Grafika	Stampa Lux korica za fil. Album	15.01.2017.	240,00 €
MB Grafika	Stampa korica NATO	20.05.2017	250,20 €
MB Grafika	Dizajn za blok I fasciklu	05.09.2017	35,00 €
MB Grafika	Stampa facikli, blokova I hemijskih	05.09.2017.	148,75 €
Slađana Bajić, grafički dizajner	novi vizual MKE i poster za najljepse pismo		510,00 €
Takmicenja za najljepse pismo	Pokloni, nagrade, dizajn, štampa		800,00 €
Sponzorstvo NVO DEC Pčelice	Tri poklon knjige NVO Dec Pčelice	25.12.2017.	30,00 €
Donacija klupa za 6 osnovnih škola	Prema odluci Odbora direktora	15.12.2017.	4.800,00 €
Portal Analitika/Info biro	Prema ugovoru	28.04.2017.-	1.700,00 €
Portal analitika/Portal press	Prema ugovoru	21.11.2016.-	3.900,00 €
Represent Communications	Prema ugovoru	22.07.2016.-	2.690,00 €
EDUCO Centar	Prema ugovoru	28.04.2017.-	4.050,00 €
Ukupno za 2017. godinu			29.818,95

Snaženje međunarodnih aktivnosti

I ove godine Pošta Crne Gore je uspješno organizovala okupljanje poštanskih uprava iz regiona, koju tradicionalno realizujemo kao posebnu tematsku cjelinu Infofesta. Ovaj skup je već stekao svoju tematsku prepoznatljivost, jer tretira segment primjene IT tehnologija u poštanskom poslovanju.

Realizacijom usluge međunarodnog uputničkog prometa konačno su stvoreni preduslovi za širenje usluga na zemlje regiona sa kojima se odvija preko 70% inostranog prometa, tako što je pojačano partnerstvo sa drugim poštama kroz razvoj usluga i servisa prema direktivama UPU.

6. OSNOVNI POKAZATELJI POSLOVANJA

6.1. Fizički obim usluga

Pregled ostvarenog fizičkog obima usluga (2017/2016)

VRSTA USLUGE	Ostvarenje 2016.	Plan 2017.	Ostvarenje 2017.	Index (17/16)	Index (17/pl17)
UNIVERZALNE POŠTANSKE USLUGE	15.127.902	14.195.000	15.026.043	99,3	105,9
Pismonosne usluge	15.067.351	14.133.000	14.972.194	99,4	105,9
Pisma	14.495.341	13.533.000	14.386.400	99,2	106,3
Sudsko pismo	572.010	600.000	585.794	102,4	97,6
Paketske usluge	60.551	62.000	53.849	88,9	86,9
KOMERCIJALNE USLUGE	7.939.771	7.391.500	7.520.843	94,7	101,7
Direktna pošta i neadresirane pošiljke	307.773	250.000	190.200	61,8	76,1
Tiskovine	638.108	220.500	273.508	42,9	124,0
Ekspres pošiljke	89.257	86.000	101.493	113,7	118,0
Usluge novčanog poslovanja	6.737.450	6.665.000	6.803.135	101,0	102,1
Telegrafske i telefonske usluge	167.183	170.000	152.507	91,2	89,7

Pošta je u 2017. godini ostvarila ukupno 22.546.886 usluga, što je za 2,3% manje u odnosu na prošlu godinu kada je ostvareno 23.067.673 usluga i 4,4% više u odnosu na planiranih 21.586.500 usluga.

U ukupnom obimu ostvarenih usluga univerzalne poštanske usluge imaju udio od 66,6%, a komercijalne usluge 33,4%.

Ostvareni obim univerzalnih poštanskih usluga u 2017. godini je na nivou ostvarenja iz 2016. godine (manji za 0,7%) i ima tendenciju rasta, s obzirom da je u 2016. godini rast bio uslovljen povećanim obimom posla uslijed održavanja parlamentarnih i lokalnih izbora, odnosno dostave pošiljaka koje se odnose na obavljanje o danu i vremenu održavanja izbora.

U 2017. godini ostvareni obim komercijalnih usluga manji je za 5,3% u odnosu na prošlogodišnji period. Na smanjenje fizičkog obima ove grupe usluga najviše je uticao manji obim usluga tiskovina u međunarodnom saobraćaju, koja je bila karakteristična za 2016. godinu, kao i obim pruženih usluga direktne pošte i neadresiranih pošiljki, uslijed manje zainteresovanosti korisnika za tu vrstu usluga.

Najveće učešće u strukturi obima komercijalnih usluga imaju usluge novčanog poslovanja (90,5%), čiji je obim veći za 1% u odnosu na prošlu godinu i 2,1% u odnosu na plan, kao rezultat realizacije međunarodnog uputničkog prometa sa zemljama regiona.

Obim ekspres usluga takođe bilježi rast od 13,7% u odnosu na prošlogodišnji period i 18% u odnosu na plan, dok se negativan trend fizičkog obima i dalje uočava kod telegrafskih i telefonskih usluga čiji je ostvareni obim u 2017. godini manji za 8,8% u odnosu na prošlu godinu i 10,3% u odnosu na plan.

6.2. Investicije (podaci o aktivnostima istraživanja i razvoja)

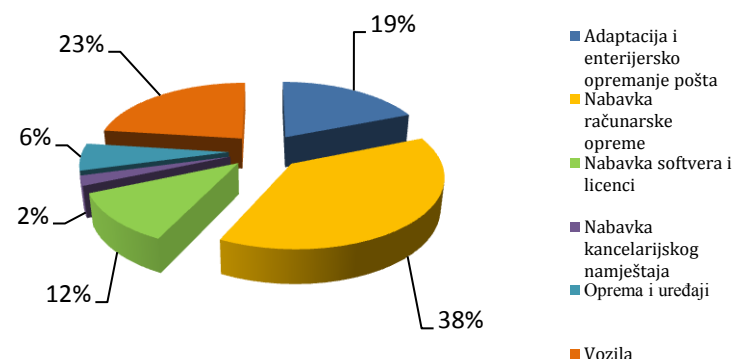
Pregled investicionih ulaganja

Pošta Crne Gore AD Podgorica	2016.	2017.	Index (17/16)
Adaptacija i enterijersko opremanje pošta	28.278	96.964	342,9
Nabavka računarske opreme	109.239	195.469	178,9
Nabavka softvera i licenci		58.700	
Nabavka kancelarijskog namještaja	11.055	11.527	104,3
Oprema i uređaji	50.773	31.965	63,0
Vozila	92.438	117.695	127,3
UKUPNO	291.783	512.319	175,6

Za finansiranje investicija u 2017. godini izdvojena su novčana sredstva u iznosu od 512.319€. Najveći dio investicija odnosi se na ulaganja u IT sistem odnosno nabavku računarske opreme (38%), nabavku vozila (23%) i adaptaciju i enterijersko opremanje pošta (19%). Ostali dio investicija odnosi se na ulaganja u nabavku softvera i licenci (12%), opremu i uređaje (6%) i kancelarijski namještaj (2%). Tokom 2016. godine primjenom Međunarodnih računovodstvenih standard 38 "Nematerijalna ulaganja", nije bilo ulaganja u softvere i licence kojima bi korisni vijek trajanja bio duži od godinu dana, pa su stoga knjiženi kao rashod perioda u kome su nastali.

Prateći razvoj savremenih tehnologija s ciljem unapređenja tehnoloških procesa u dijelu prerade poštanskih pošiljaka tokom 2017. godine nastavilo se sa aktivnostima na realizaciji kapitalnog projekta „Rekonstrukcija objekta garaže za potrebe Centra za preradu poštanskih pošiljaka”.

Grafički prikaz strukture investicionih ulaganja

7. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

7.1. Bilans stanja

POZICIJA	2017.	2016.
AKTIVA		
NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL		
STALNA IMOVINA	29.879.203	29.904.090
GOODWILL		
NEMATERIJALNA ULAGANJA	202.628	175.910
NEKRETNINE POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA	29.676.575	29.728.180
Nekretnine postrojenja i oprema	29.676.575	29.728.180
OBRTNA SREDSTVA	13.428.757	13.397.473
ZALIHE	365.223	307.664
KRATKOROCNA POTRAŽIVANJA PLASMANI I GOTOVINA	13.063.534	13.089.809
Potraživanja	5.412.054	8.417.567
Kratkorocni finansiski plasmani	670.700	1.370.700
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	6.929.081	3.239.484
Porez na dodatu vrijednost i AVR	51.699	62.058
UKUPNA AKTIVA	43.307.960	43.301.563
PASIVA		
KAPITAL	39.431.304	39.367.684
OSNOVNI KAPITAL	35.331.033	35.331.033
POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU	349.364	361.821
NERASPOREĐENA DOBIT	3.750.907	3.674.830
OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE I OTKUPLJENI SOPSTVENI UDJELI		
DUGOROCNA REZERVISANJA I DUGOROCNE OBAVEZE	809.265	888.935

POZICIJA	2017.	2016.
DUGOROCNA REZERVISANJA	799.951	857.269
DUGOROCNE OBAVEZE	9.314	31.666
Dugorocni krediti		
Ostale dugorocne obaveze	9.314	31.666
ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	341.219	112.886
KRATKOROCNA REZERVISANJA I KRATKOROCNE OBAVEZE	2.726.172	2.932.058
KRATKOROCNE OBAVEZE	2.726.172	2.932.058
Kratkorocne finansijske obaveze	37.819	38.121
Obaveze iz poslovanja	1.561.052	1.600.846
Ostale kratkorocne obaveze i PVR	1.090.445	1.268.985
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	10.085	3.267
Obaveze po osnovu poreza na dobit	26.771	20.839
UKUPNA PASIVA	43.307.960	43.301.563

Informacije o otkupu sopstvenih akcija odnosno udjela

Pošta Crne Gore AD Podgorica u 2017. godini nije vršila otkup svojih akcija.

7.2. Bilans uspjeha

POZICIJA	2017.	2016.
POSLOVNI PRIHODI	17.908.143	16.104.919
Prihodi od prodaje	15.099.597	14.993.548
Ostali poslovni prihodi	2.808.816	1.111.371
POSLOVNI RASHODI	-13.389.759	-12.963.251
Nabavna vrijednost prodate robe	-381.816	-388.169
Troškovi materijala	-707.708	-748.226
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	-9.132.344	-8.902.355
Troškovi amortizacije i rezervisanja	-715.588	-630.867
Ostali poslovni rashodi	-2.452.303	-2.293.634
POSLOVNI REZULTAT	4.518.654	3.141.668
FINANSIJSKI PRIHODI	39.630	21.406
FINANSIJSKI RASHODI	-12.973	-5.319
FINANSIJSKI REZULTAT	26.657	16.087
OSTALI PRIHODI	661.242	294.848
OSTALI RASHODI	-4.908.668	-1.907.813
REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI	-4.247.426	-1.612.965
REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA	297.885	1.544.790
REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA	297.885	1.544.790
PORESKI RASHOD PERIODA	-234.265	-81.175
Tekuci porez na dobit	-5.932	-20.839
Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	-228.333	-60.336
NETO REZULTAT	63.620	1.463.615

7.3. Bilans novčanih tokova

POZICIJA	31.12.2017.	31.12.2016.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
PRILIVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	17.043.181	16.006.684
Prodaja i primljeni avansi	16.998.801	15.978.739
Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	44.380	27.945
ODLIVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	13.520.722	13.517.970
Isplate dobavljačima i dati avansi	5.445.861	5.441.920
Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	8.071.059	8.069.260
Plaćene kamate	3.802	5.320
Porez na dobitak		1.470
NETO TOK GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	3.522.459	2.488.714
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
PRILIVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA	700.000	500.000
Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	700.000	500.000
ODLIVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA	512.319	791.783
Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	512.319	291.783
Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)		500.000
NETO TOK GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA	187.681	-291.783
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
ODLIVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA	20.543	30.921
Finansijski lizing	20.543	30.921
NETO TOK GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA	-20.543	-30.921
NETO TOK GOTOVINE	3.689.597	2.166.010
GOTOVINA NA POČETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	3.239.484	1.073.474
GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	6.929.081	3.239.484

7.4. Izvještaj o promjenama kapitala

Pozicija	Osnovni kapital	Revalorizacione rezerve	Neraspoređena dobit	Gubitak	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2016. godine	35.331.033	362.160	1.432.255		37.125.448
Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika					376.441
Korigovano početno stanje na dan 01.01.2016. godine	35.331.033	362.160	1.432.255		37.125.448
Neto promjene u 2016. godini		(339)	1.235.521		1.235.182
Stanje na dan 31.12.2016. godine	35.331.033	361.821	2.667.776		38.360.630
Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika			1.007.054		1.007.054
Korigovano početno stanje na dan 01.01.2017. godine	35.331.033	361.821	3.674.830		39.367.684
Neto promjene u 2017. godini		(12.457)	76.077		63.620
Stanje na dan 31.12.2017. godine	35.331.033	349.364	3.750.907		39.431.304

8. IZVJEŠTAJ O IZRAŽAVANJU UVJERAVANJA U VEZI SA ZAKLJUČKOM VLADE CRNE GORE OD 26.07.2018. GODINE

IZVJEŠTAJ O IZRAŽAVANJU UVJERAVANJA U VEZI SA ZAKLJUČKOM VLADE CRNE GORE BROJ 07-3856 OD 26. JULA 2018. GODINE

Izvještaj nezavisnog revizora

Obavili smo angažman na osnovu kojeg se pruža uvjerenje u vezi sa zahtjevima navedenim u Zaključku Vlade Crne Gore broj 07-3856 od 26.07.2018. godine.

Angažman je obavljen u skladu sa Ugovorom broj 04000-11761/2 od 25.09.2018. godine, zaključenim između Akcionarskog društva "Pošta Crne Gore" Podgorica (u daljem tekstu: Pošta) i „HLB Mont Audit“ d.o.o. Podgorica (u daljem tekstu: Revizor). Ugovor je sačinjen u skladu sa Ponudom broj 04000-11761 od 21.09.2018. godine.

Odgovornost rukovodstva Pošte

Rukovodstvo Pošte odgovorno je za potpunost, tačnost i prezentaciju finansijskih informacija u vezi predmetnog angažmana na pružanju uvjeravanja.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da damo zaključak u vezi predmetnog angažmana, odnosno da se izjasnimo da li su od strane Pošte ispoštovani zahtjevi navedeni u Zaključku Vlade Crne Gore broj 07-3856 od 26.07.2018. godine.

Profesionalna i zakonska regulativa za obavljanje angažmana

Angažman smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardom za angažmane izražavanjem uvjeravanja 3000 (MSIU) koji zahtijeva da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima, u vezi sa Zakonom o računovodstvu („Sl. list Crne Gore“, br. 52/2016) te da planiramo i obavimo angažman kako bismo stekli razumno uvjerenje da li su u izmijenjenim finansijskim iskazima Pošte za 2017. godinu otklonjene nepravilnosti navedene u Izvještaju nezavisnog revizora o reviziji finansijskih iskaza za 2017. godinu, broj 56-062/2018 od 12.04.2018. godine, koje su bile osnov za davanje revizorskog mišljenja sa rezervom, i to:

- da li je izvršena ispravka potraživanja od Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost u iznosu od 2.157.357 EUR, te da li je po tom osnovu terećen trošak u 2017. godini, shodno zahtjevima MRS 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje te u vezi sa zahtjevima MRS 32 Finansijski instrumenti: prezentiranje.
- da li je po osnovu utvrđenog deficita univerzalnog servisa za 2017. godinu iskazan prihod u 2017. godini u iznosu od 2.309.991 EUR, skladu sa zahtjevima MRS 18 Prihodi.

strana 3 od 53

- da li je u knjigovodstvenoj evidenciji Društva na dan 31.12.2017. godine iskazana revalorizaciona rezerva nekretnina, postrojenja i opreme u skladu sa zahtjevima MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema (14.081.025 EUR), koja je utvrđena procjenom njihove vrijednosti izvršene na dan 30.09.2010. godine, a koja je u 2012. godini ukinuta u korist računa osnovnog (akcijskog) kapitala.
- da li su poslovnim knjigama Naručioca za 2017. godinu, privremene poreske razlike (sredstva/ obaveze) iskazane u skladu sa zahtjevima MRS 12 Porezi na dobitak.
- da li je iznos od 59.859 EUR (ispravka pogrešnih knjiženja iz ranijih godina) iskazan u skladu sa zahtjevima MRS 18 Prihodi te zahtjevima MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške.

Angažman obuhvata sprovođenje postupaka radi dobijanja dokaza o tome da li su prethodno navedene nepravilnosti, koje su utvrđene u postupku revizije finansijskih iskaza Pošte za 2017. godinu, otklonjene u izmijenjenim finansijskim iskazima za 2017. godinu, sačinjenim u vezi sa Zaključkom Vlade Crne Gore od 26.07.2018. godine.

Postupci su odabrani na osnovu revizorovog prosuđivanja, kao i na osnovu procjene rizika značajnog pogrešnog prikazivanja podataka u finansijskim iskazima za 2017. godinu, koji su predmet ove revizije (uvjeravanja). U stvaranju tih procjena rizika, razmatrane su interne kontrole relevantne za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih informacija datih u izmijenjenim finansijskim iskazima Pošte za 2017. godinu, koje dajemo u nastavku ovog izvještaja. Vjerujemo da su dokazi koje smo pribavili dovoljni i primjereni da obezbijede osnovu za naš zaključak.

strana 4 od 53

Zaključak

Preporuke Vlade Crne Gore, koje su date u Zaključku broj 07-3856 od 26. jula 2018. godine, ispoštovane su u cjelosti u dijelu koji se odnosi na:

- a) Ispravku vrijednosti potraživanja od Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost u iznosu od 2.157.357 EUR (napomena 4.1); utvrđivanje i iskazivanje prihoda po osnovu deficita univerzalnog servisa za 2017. godinu u iznosu od 2.309.991 EUR (napomena 4.2); utvrđivanje privremenih razlika za period 2002.-2016. godina i njihovo knjigovodstveno evidentiranje u poslovnim knjigama Pošte za 2017. godinu (napomena 4.4) te ispravku pogrešno utvrđenih prihoda iz ranijih godina u iznosu od 59.859 EUR (napomena 4.5).
- b) Međutim, preporuka Vlade Crne Gore, koja se odnosi na evidentiranje revolarizacionih rezervi na dan 31.12.2017. godine, po našem mišljenju, nije mogla biti izvršena iz razloga navedenih u napomeni 4.3.

Podgorica, 15. oktobar 2018. godine

Za „HLB MONT AUDIT“ d.o.o.
Prof. dr Dordije Rakočević, ovlašćeni revizor

strana 5 od 53

Handwritten signature in blue ink.

9. ANALIZA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

9.1. PRIHODI

Pozicija	Ostvarenje 2016.	Plan 2017.	Ostvarenje 2017.	Index 17/16	Index 17/pl17
POSLOVNI PRIHODI	14.993.549	14.076.117	15.099.597	100,7	107,3
UNIVERZALNE POŠTANSKE USLUGE	6.880.909	6.337.240	7.017.296	102,0	110,7
Pismonosne usluge	6.618.807	6.084.240	6.771.822	102,3	111,3
Pismo u unutrašnjem saobraćaju do 2 kg	4.896.816	4.450.000	4.947.159	101,0	111,2
Pismo u međunarodnom saobraćaju do 2 kg	479.680	444.240	569.425	118,7	128,2
Međunarodni obračun - pisma	549.462	540.000	572.810	104,2	106,1
Sudsko pismo	692.849	650.000	682.428	98,5	105,0
Paketske usluge	262.102	253.000	245.474	93,7	97,0
Paketi u unutrašnjem saobraćaju do 10 kg	61.274	60.000	42.513	69,4	70,9
Paketi u međunarodnom saobraćaju do 10 kg	16.200	15.000	38.795	239,5	258,6
Međunarodni obračun - paketi za uručenje do 20 kg	184.628	178.000	164.165	88,9	92,2
KOMERCIJALNE USLUGE	8.112.639	7.738.877	8.082.301	99,6	104,4
Poštanske usluge	1.049.625	921.200	837.644	79,8	90,9
Direktna pošta i neadresirane pošiljke	9.864	11.200	6.532	66,2	58,3
Tiskovina u unutrašnjem saobraćaju do 2 kg	46.429	45.000	51.716	111,4	114,9
Tiskovina u međunarodnom saobraćaju do 2 kg	334.907	250.000	115.690	34,5	46,3
Ekspres usluge	222.429	215.000	264.643	119,0	123,1
Usluge hibridne pošte	435.997	400.000	399.064	91,5	99,8
Usluge novčanog poslovanja	4.946.122	4.894.453	5.105.928	103,2	104,3
Telegrafske i telefonske usluge	582.008	550.500	491.250	84,4	89,2
- telegrafske usluge	550.305	525.000	469.536	85,3	89,4
- telefonske usluge	31.704	25.500	21.714	68,5	85,2

Pozicija	Ostvarenje 2016.	Plan 2017.	Ostvarenje 2017.	Index 17/16	Index 17/pl17
Ostale usluge	895.957	681.000	1.036.969	115,7	152,3
- digitalni sertifikati	437.558	230.000	559.084	127,8	243,1
- fahovi	74.310	60.000	77.445	104,2	129,1
- podnošenje pošiljaka na carinski pregled	383.020	390.000	399.715	104,4	102,5
- ostalo (kopiranje)	1.069	1.000	725	67,8	72,5
Filatelija, prodaja vrednosnica i ambalaža	473.464	516.955	454.220	95,9	87,9
- Filatelija	447.764	492.591	428.691	95,7	87,0
- prodaja vrednosnica i ambalaža	25.700	24.364	25.529	99,3	104,8
Prodaja robe (Post shop)	165.464	174.769	156.290	94,5	89,4
OSTALI POSLOVNI PRIHODI	1.406.218	1.306.577	3.470.058	246,8	265,6
Prihodi od fakt.zajed.troš.Telekom	76.292	82.000	73.383	96,2	89,5
Prihodi od zakupnina	340.593	345.000	336.449	98,8	97,5
Naknada za pokriće troška US	586.107	569.577	2.309.991	394,1	405,6
Dobici od prodaje OS			2.148		
Prihod od refundacije bolovanja	74.725	100.000	45.033	60,3	45,0
Prihodi iz ranijih godina	76.266	10.000	103.304	135,5	
Prihodi od naplaćenih sumnj. i spor.potraživanja	218.581	150.000	282.315	129,2	188,2
Prihodi od naknade štete	14.492	10.000	9.222	63,6	92,2
Ostali prihodi	19.161	40.000	368.071		
FINANSIJSKI PRIHODI	21.406	44.421	39.630	185,1	89,2
UKUPNI PRIHODI	16.421.173	15.427.115	18.609.285	113,3	120,6

Ostvareni ukupni prihodi u 2017. godini iznose 18.609.285€ i veći su za 13,3% u odnosu na prošlu godinu i 20,6% u odnosu na plan.

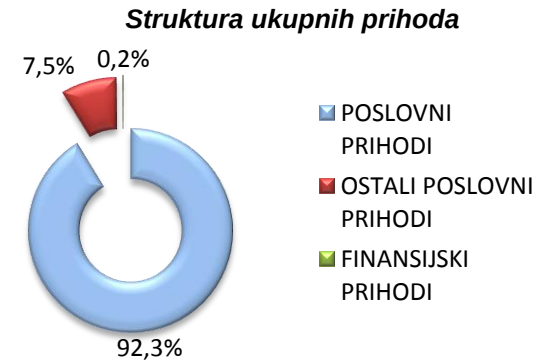
POSLOVNI PRIHODI

Ostvareni poslovni prihodi sa učešćem od 81,1% u ukupnim prihodima na nivou su ostvarenja iz prošle godine (veći za 0,7%) i 7,3% veći u odnosu na plan.

Prihodi od univerzalnih poštanskih usluga koji učestvuju sa 37,7% u ukupnim prihodima iznose od 7.017.296€ i za 2% veći su u odnosu na prethodnu godinu i 10,7% u odnosu na plan.

U ovoj grupi prihoda značajno je istaći povećanje prihoda od:

- pismonosnih usluga za 2,3% u odnosu prethodnu godinu i 11,3% u odnosu na planirane veličine, kao posledica rasta fizičkog obima odnosno većeg broja pisama u unutrašnjem i međunarodnom poštanskom saobraćaju. Iako je ukupni fizički obim pismonosnih usluga na nivou obima iz 2016. godine (manji za 0,6%), struktura usluga je takva da generiše rast prihoda. Naime, u 2017. godini povećan je prihod od usluge uručenja poreskih rješenja, koje imaju veću cijenu u odnosu na pošiljke koje su bile vezane za dostavu glasačkih listića u 2016. godini.

Prihodi od komercijalnih usluga u posmatranom periodu iznose 8.082.301€ i na nivou su ostvarenja iz prethodne godine (manji za 0,4%), a 4,4% veći u odnosu na plan. U ovoj grupi usluga povećanje prihoda bilježi se kod:

- ostalim uslugama za 15,7% u odnosu na prethodnu godinu i 52,3% u odnosu na plan. Značajno je istaći rast prihoda od usluge izdavanja digitalnih sertifikata. Naime, tokom godine izdato je oko 6.650 sertifikata za fizička i pravna lica. Najveći broj izdatih sertifikata odnosi se na Poresku upravu. Takođe, prisutan je pozitivan trend kod prihoda od podnošenja pošiljaka na carinski pregled uslovljen ekspanzijom elektronske trgovine.
- uslugama novčanog poslovanja i to za 3,2% u odnosu na 2016. godinu i 4,3% u odnosu na plan, uslijed realizacije usluge međunarodnog elektronskog transfera novca i širenja usluge sa zemljama regiona.

Prihodi od poštanskih usluga su manji za 20,2% u odnosu na prethodnu godinu i 9,1% u odnosu na plan, zbog smanjenja obima pruženih usluga tiskovina u međunarodnom saobraćaju, koje su bile karakteristične za 2016. godinu, kao i obima pruženih usluga direktne pošte i neadresiranih pošiljki, kao posledica manje zainteresovanosti korisnika za ovu vrstu usluga.

Ostvareni prihodi od ekspres usluga pokazuju rast od 19% u odnosu na prethodnu godinu i 23,1% u odnosu na plan.

Prilagođavanje tržišnim uslovima poslovanja uslovlili su smanjenje cijena usluga štampe i pakovanja, pa u izvještajnom periodu prihod od usluga hibridne pošte bilježi pad u odnosu na prošlogodišnji period.

Nastavlja se negativan trend kod prihoda od telefonskih usluga, prihoda od filatelije i prodaje vrednosnica i ambalaža.

OSTALI POSLOVNI PRIHODI

Ostali poslovni prihodi sa učešćem od 18,6% u ukupnim prihodima veći su za 146,8% u odnosu na 2016. godinu i 165,6% u odnosu na plan.

U toku 2017. godine i dalje se vodilo računa o očuvanju sopstvene likvidnosti. Intenzivirale su se aktivnosti na redovnoj naplati potraživanja sa posebnim naglaskom na naplatu potraživanja iz ranijih perioda. Od ukupnih potraživanja naplaćeno je oko 80%, a prihod od naplaćenih sumnjivih i spornih potraživanja iznosio je 282.315€ (Uprava za nekretnine 196.562 €, Vodovod i kanalizacija Herceg Novi 13.812€, Opština Ulcinj 18.713€, Štamparija Obod 5.091€, Opština Rožaje 2.766€ i ostali).

U okviru ostalih prihoda uključeni su prihodi po osnovu ukidanja rezervisanja u iznosu od 333.333 €, koja se odnose na sudski spor iz 2016. godine, koji je bio pokrenut od strane fizičkog lica iz Budve, a koji je tokom 2017. godine povukao tužbu po predmetnoj pravnoj stvari.

U okviru ostalih poslovnih prihoda iskazan je prihod po osnovu naknade za pokriće troška univerzalnog servisa za 2017. godinu koji je obračunat primjenom Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora. S obzirom da je Agencija odbila verifikaciju obračuna neto troška univerzalnog servisa bez obrazloženja stavki koje su poslužile kao osnov za odbijanje Pošta je pokrenula upravni spor pred nadležnim sudom u julu ove godine.

FINANSIJSKI PRIHODI

Finansijski prihodi, sa učešćem od 0,2% u ukupnim prihodima, su u 2017. godini veći za 85,1% u odnosu na prethodnu godinu, a za 10,8% manji u odnosu na plan uslijed iskazanih prihoda od kamata po osnovu dužničko-povjerilačkih odnosa u iznosu od 29.762 €, koji su nastali naplatom potraživanja od Uprave za nekretnine.

9.2. RASHODI

POZICIJA		Ostvarenje 2016.	Plan 2017.	Ostvarenje 2017.	Index 17/16	Index 17/pl17
I.	POSLOVNI RASHODI	14.952.239	14.833.115	18.532.692	123,9	124,9
1.	DIREKTNİ TROŠKOVI ROBE I MATERIJALA	1.136.396	1.083.100	1.089.525	95,9	100,6
1.1.	Nabavna vrijednost prodane robe	388.169	240.000	381.816	98,4	159,1
	Trgovinska roba	2.755	12.000	5.553	201,6	46,3
	Telefonske usluge	22.598	22.000	15.308	67,7	69,6
	Telegrafске usluge	46.460	48.000	44.094	94,9	91,9
	Za poklon čestitke	55.371	38.000	28.950	52,3	76,2
	Trošak sertifikata	230.239	85.000	265.171	115,2	312,0
	Marke, vrijednosnice i filatelija	30.746	35.000	22.740	74,0	65,0
1.2.	Troškovi materijala	91.758	85.000	100.783	109,8	118,6
	Poštanski materijal (obrasci)	91.758	85.000	100.783	109,8	118,6
1.3.	Troškovi materijala za izradu	69.049	74.500	76.541	110,9	102,7
	Materijal za hibridnu poštu (koverte i obrasci)	69.049	74.500	76.541	110,9	102,7
1.4.	Troškovi režijskog materijala	88.470	97.000	62.186	70,3	64,1
	Kancelarijski materijal	72.007	77.000	42.701	59,3	55,5
	Kancelarijski materijal za Hibridnu poštu (PLC)	6.621	8.500	5.960	90,0	70,1
	Materijal za održav.čistoće	6.895	6.500	7.693	111,6	118,4
	Materijal za održavanje zgrada	2.947	5.000	5.832	197,9	116,6
1.5.	Troškovi goriva i energije	498.950	586.600	468.198	93,8	79,8
	Gorivo za mot.vozila	138.231	170.000	152.840	110,6	89,9
	Lož ulje	95.540	140.000	48.242	50,5	34,5
	Električna energija	265.180	276.600	267.116	100,7	96,6

POZICIJA		Ostvarenje 2016.	Plan 2017.	Ostvarenje 2017.	Index 17/16	Index 17/pl17
2.	TROŠKOVI ZAPOSLENIH	8.854.772	9.559.861	9.132.344	103,1	95,5
	<i>Troškovi zarada sa porezima i doprinosima</i>	8.406.890	9.079.615	8.778.071	104,4	96,7
	2.1. Troškovi zarada i naknada zarada	7.535.082	8.179.879	7.916.235	105,1	96,8
	Neto zarade	4.386.013	4.556.483	4.352.863	99,2	95,5
	Porezi na zarade	604.160	625.881	600.165	99,3	95,9
	Doprinos za RF PIO	984.964	1.022.900	977.628	99,3	95,6
	Doprinos za RF za zdravstvo	558.111	576.245	553.960	99,3	96,1
	Doprinos za Zavod za zapoš.	32.792	34.047	32.549	99,3	95,6
	Trošak zarada zaposlenih angažovanih posredstvom agencija za zapošljavanje	969.043	1.364.323	1.399.069	144,4	102,5
	2.2. Troškovi doprinosa i prireza	871.808	899.737	861.836	98,9	95,8
	Doprinos privred. Komori	18.773	18.522	18.599	99,1	100,4
	Doprinos organiz. sindikata	15.296	15.093	13.777	90,1	91,3
	Doprinos za RF PIO - na teret poslodavca	361.102	375.011	358.419	99,3	95,6
	Doprinos za RF za zdravstvo -na teret poslodavca	282.314	293.187	280.215	99,3	95,6
	Doprinos za Zavod za zapošlj. - na teret poslodavca	32.792	37.179	32.549	99,3	87,5
	Doprinos za lica sa invaliditetom	65.283	63.438	61.882	94,8	97,5
	Doprinosi-fond rada	12.521	13.622	13.013	103,9	95,5
	Naknada za korišćenje komunalnih dobara	83.727	83.685	83.382	99,6	99,6
	2.3. Ostali lični rashodi	311.106	391.246	276.137	88,8	70,6
	Zimnica	225.448	220.500	222.644	98,8	101,0
	Otpremnine pri penzinisanju		20.000			
	Otpremnine za sp. raskid rad. odnosa	56.000	80.000	42.000	75,0	52,5
	porez i prirez na otpremnine	7.738	13.015	5.766	74,5	44,3
	Pomoći radnicima u slučaju smrti	419	3.000	1.086	259,2	36,2
	Pomoći radnicima u slučaju bolesti	6.335	10.000	4.081	64,4	40,8
	Jubilarne nagrade		45.000			0,0
	Ostali lični rashodi	15.166	16.000	561	3,7	3,5

POZICIJA		Ostvarenje 2016.	Plan 2017.	Ostvarenje 2017.	Index 17/16	Index 17/pl17
2.4. Primanja članova Odbora Dir.		27.532	32.000	28.296	102,8	88,4
	- članovi koji nisu u stalnom radnom odn.	27.532	32.000	28.296	102,8	88,4
2.5. Troškovi naknada		109.243	57.000	49.839	45,6	87,4
	Naknada za rad reprezentativnog sindikata	4.000	4.000	4.000	100,0	100,0
	Ugovori o privremenim i povremenim poslovima - neto	50.309	7.000	6.646	13,2	94,9
	Ugovori o privremenim i povremenim poslovima - bruto	20.204	3.000	2.007	9,9	66,9
Troškovi službenih putovanja		34.731	43.000	37.187	107,1	86,5
	- Troškovi dnevnica-u zemlji	31.943	31.000	32.219	100,9	103,9
	- Troškovi dnevnica - ino	126	5.000	265	209,9	5,3
	- Troškovi smestaja, prevoza i dr.	2.661	7.000	4.703	176,7	67,2
3.	TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA	678.450	550.000	715.588	105,5	130,1
	- Amortizacija	511.989	550.000	516.984	101,0	94,0
	- Rezervisanja za naknade zaposlenih	166.461		198.604	119,3	
4.	OSTALI POSLOVNI RASHODI	4.282.621	3.640.154	7.595.237	177,4	208,7
	Gubici po osnovu prodaje OS i nemat. Ulaganja	463		1.494	322,8	
4.1. Troškovi telekomunikacionih usluga		77.021	83.200	83.672	108,6	100,6
	Troškovi službenih telefona	35.329	40.000	33.020	93,5	82,5
	Troškovi mobilnih telefona	9.854	12.500	9.591	97,3	76,7
	Troškovi mreže za prenos podataka	21.638	20.500	29.541	136,5	144,1
	Troškovi Interneta	10.200	10.200	11.520	112,9	112,9
4.2. Troškovi međunarodnog obračuna		60.222	36.000	37.214	61,8	103,4
4.3. Troškovi usluga održavanja osnovnih sredstava		309.440	348.100	311.210	100,6	89,4
	Održavanje zgrada	44.479	55.500	43.612	98,1	78,6
	Održavanje motornih vozila	27.515	37.600	31.371	114,0	83,4
	Održavanje opreme i uređaja	96.944	100.000	114.150	117,7	114,2
	Održavanje softvera	140.503	155.000	122.077	86,9	78,8

POZICIJA		Ostvarenje 2016.	Plan 2017.	Ostvarenje 2017.	Index 17/16	Index 17/pl17
4.4. Troškovi zakupnine		99.630	104.000	90.066	90,4	86,6
	Zakup poslovnog prostora	91.406	95.000	82.878	90,7	87,2
	Ostali troškovi zakupnine	8.224	9.000	7.188	87,4	79,9
4.5. Troškovi reklame i propagande		19.663	50.000	32.298	164,3	64,6
2.6. Troškovi reprezentacije		21.020	25.000	23.118	110,0	92,5
	Reprezentacija	7.285	12.000	11.360	155,9	94,7
	Subvencija kamata zaposlenima	13.736	13.000	11.758	85,6	90,4
4.6. Troškovi osiguranja imovine i lica		58.434	64.000	55.971	95,8	87,5
4.7. Troškovi neproizvod. usluga		250.943	284.600	274.099	109,2	96,3
	Revizija finans. Izvj. sa revizijom obracuna deficita US	6.880	10.000	5.162	75,0	51,6
	Usluge advokata		21.100			
	Komunalne usluge	97.026	98.000	102.753	105,9	104,8
	Registracija motor. vozila	17.700	15.000	12.801	72,3	85,3
	Usluge obezbjedjenja	102.105	92.500	105.152	103,0	113,7
	Agencijsko poslovanje	19.893	25.000	19.038	95,7	76,2
	Troškovi sudskih sporova	5.601	18.000	26.780	478,1	148,8
	Ostale neproizvodne usluge	1.738	5.000	2.413	138,9	48,3
4.8. Troškovi DHL i EMS pošiljki		5.667	10.000	4.989	88,0	49,9
4.9. Troškovi platnog prometa		258.988	281.254	267.227	103,2	95,0
4.10. Toškovi provizije po osnovu ugovora o franšizingu		330.417	323.000	324.381	98,2	100,4
4.11. Toškovi naknade Agenciji za privremeno ustupanje radnika		28.727	30.000	41.504	144,5	138,3
4.12. Troškovi članarina		13.695	15.000	14.006	102,3	93,4
4.13. Troškovi licenci do 1 god.		202.714	205.500	229.852	113,4	111,9
	Licence do 1 godine	75.988	75.500	86.274	113,5	114,3
	Licenca - Agencija za tk i poštu	126.727	130.000	143.578	113,3	110,4
4.14. Troškovi poreza		510.336	459.500	729.422	142,9	158,7
	Porez na imovinu	131.191	111.500	127.653	97,3	114,5
	Carine	465	500	1.077	231,7	215,4
	Naknade za putarinu, tur.taksa	20.515	25.000	14.617	71,3	58,5

POZICIJA		Ostvarenje 2016.	Plan 2017.	Ostvarenje 2017.	Index 17/16	Index 17/pl17
	Ostali porezi i naknade-PDV	275.312	260.000	348.775	126,7	134,1
	Odloženi porezi	81.175	60.000	234.265	288,6	390,4
	Doprinos turističkoj organizaciji	1.678	2.500	3.034	180,8	121,4
4.15. Ostali nematerijalni troškovi		70.958	85.500	65.380	92,1	76,5
	Takse (administrativne, sudske, registracione)	7.136	10.000	7.526	105,5	75,3
	Troškovi robne manipulacije	53.020	60.000	43.932	82,9	73,2
	Oglasi	4.270	4.500	4.896	114,7	108,8
	Usluge stud. i djač. zadruga	647	1.000	1.056	163,2	105,6
	Sponzorstva - Odbor Direktora	3.265	5.000	2.350	72,0	47,0
	Sponzorstva (ostalo)	2.620	5.000	5.620	214,5	112,4
4.16. Vrednosno prilagodjavanje zaliha		34.051	30.000	109.617	321,9	365,4
	Otpisi	34.051	30.000	109.617	321,9	365,4
4.17. Rashodi iz ranijih godina		145.578	50.000	138.051	94,8	276,1
4.18. Troškovi potencijalnih sumnjivih i spornih potraživanja		1.300.171	1.000.000	4.499.374	346,1	449,9
4.19. Ostali rashodi		56.934	155.500	102.160	179,4	65,7
	Organizacija skupova i seminara	9.974	25.000	14.982	150,2	59,9
	Posjete sajmovima i seminarima...	3.262	10.000	1.184	36,3	11,8
	Troškovi školovanja	4.025	20.000	564	14,0	2,8
	Izrade stručnih planova i analiza	12.993	65.000	55.599	427,9	85,5
	Stručna literatura	2.037	2.000	2.980	146,3	149,0
	Kliping, novine i časopisi	4.450	4.500	4.799	107,8	106,6
	Umnožavanje materijala	3.078	4.500	2.931	95,2	65,1
	Prevođenje i sl.	1.147	4.500	617	53,8	13,7
	Rekreacija radnika	10.000	10.000	10.000	100,0	100,0
	Ostalo	5.968	10.000	8.503	142,5	85,0
4.20. Manjkovi		57.372		12.158	21,2	
4.22. Trošak rezervacije po sudskim sporovima		370.178		147.975	40,0	
II.	FINANSIJSKI RASHODI	5.319	6.000	12.973	243,9	216,2
I.-III.	UKUPNI RASHODI	14.957.558	14.839.115	18.545.665	124,0	125,0

Ostvareni rashodi u 2017. godini iznose 18.545.665€ i veći su za 24% u odnosu na prethodnu godinu i 25% u odnosu na plan. Ostvareni poslovni rashodi čine 99,9% ukupno ostvarenih rashoda u 2017. godini, dok je učešće finansijskih rashoda 0,1%.

DIREKTNİ TROŠKOVI ROBE I MATERIJALA

Ostvareni direktni troškovi robe i materijala u 2017. godini iznose 1.089.525€ i manji su za 4,1% u odnosu na prethodnu godinu, a na novou je planiranih veličina (veći za 0,6%). U okviru ove grupe troškova smanjenje bilježimo kod:

- ✓ nabavne vrijednosti prodate robe (manji su troškovi maraka, vrednosnica, filatelije, telefonskih i telegrafskih usluga i troškova za poklon koji idu uz telegrame uslijed pada prihoda ovih usluga)
- ✓ troškova režijskog materijala (u postupku javne nabavke kancelarijskog materijala tokom 2017. godine vršena je nabavka kvalitetnih neoriginalnih tonera za štampače, što je uslovalo pad kancelarijskog materijala u odnosu na prethodnu godinu).
- ✓ troškova goriva i energije (troškovi lož ulja su manji u odnosu na prethodnu godinu i plan, jer se u četvrtom kvartalu trošilo sa zaliha, a nova nabavka je bila tek krajem godine)

Troškovi poštanskog materijala su veći za 9,8% u odnosu na prošlu godinu i 18,6% u odnosu na plan, uslijed povećanog obima posla, o čemu govori rast prihoda od ekspres usluga i usluga podnošenja pošiljaka na carinski pregled.

Troškovi materijala za hibridnu poštu su povećani za 10,9% u odnosu na isti period prošle godine i 2,7% u odnosu na plan.

TROŠKOVI ZAPOSLENIH

Troškovi zaposlenih za 2017. godinu iznose 9.132.344€ i za 3,1% su veći u odnosu na 2016. godinu, a manji u odnosu na planirane veličine za 4,5%.

Troškovi zarada sa porezima i doprinosima, koji imaju učešće od 54% u ukupnim rashodima, veći su za 4,4% u odnosu na prethodnu godinu, a manji za 3,3% u odnosu na plan. Na ovo povećanje uticao je veći trošak zarada zaposlenih koji su angažovani posredstvom agencija za zapošljavanje, a u cilju obezbjeđenja urednog i efikasnog funkcionisanja sistema, zbog čestih bolovanja zaposlenih, prisutnog većeg obima posla i fokusa na podmlađivanje kadra.

Poznato je da Pošta Crne Gore u kontinuitetu ostvaruje pozitivno poslovanje. Korekcija zarada zaposlenih nije vršena još od 2012. godine, kada je sproveden Zaključak Vlade Crne Gore o smanjenju zarada i tom prilikom su iste umanjene svim zaposlenima za 15,8%. Činjenica je, takođe, da je u dugogodišnjem periodu prosječna zarada zaposlenih u Pošti Crne Gore manja u odnosu na prosječnu zaradu u Crnoj Gori. Na bazi navedenih parametara, a realno sagledavajući i dugoročni aspekt poslovanja, kao i eventualnih uticaja korekcija zarada na poslovanje, krajem 2017. godine Sindikat i Izvršni menadžment Pošte su procijenili da postoje realne mogućnosti za korekciju istih na osnovu čega je donijeta Odluka o uvećanju zarade zaposlenima u procentualnom iznosu od 10%. I navedenim povećanjem zarada iste nijesu dostigle prosječni iznos zarada u Crnoj Gori.

Troškovi službenih putovanja, koji iznose 37.187€ su veći za 7,1% u odnosu na prošlu godinu, a u okviru planiranih veličina (manji za 13,5%).

TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

Ukupni troškovi amortizacije i rezervisanja za 2017. godinu iznose 715.588€ i odnose se na troškove amortizacije nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja u iznosu od 516.984€ i troškove rezervisanja za naknade zaposlenih u iznosu od 198.604 € na osnovu izvještaja ovlaštenog aktuara.

OSTALI POSLOVNI RASHODI

Ostali poslovni rashodi su u 2017. godini veći za 77,4% u odnosu na prethodnu godinu i 108,7% u odnosu na plan.

U okviru ove grupe rashoda za 2016. godinu, poštujući MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške” i mišljenje sa rezervom dato od strane Revizora na finansijske izvještaje za 2016. godinu izvršena je ispravka odnosno ukinuto rezervisanje obaveza za gubitke koje Pošta očekuje od umanjenja vrijednosti nekretnina vršenjem planirane buduće procjene osnovnih sredstava.

Na povećanje grupe troškova *ostali poslovni rashodi* za 2017. godinu najviše su uticali troškovi potencijalnih sumnjivih i spornih potraživanja. Naime, iskazani trošak potencijalnih sumnjivih i spornih potraživanja odnosi se najvećim dijelom na indirektnu ispravku vrijednosti potraživanja po osnovu troška univerzalnog servisa u iznosu od 4.314.714€.

Na povećanje grupe ostalih poslovnih rashoda uticali su i veći troškovi:

- telekomunikacionih usluga za 8,6% (veći su troškovi mreže za prenos podataka uslijed povećane brzine protoka podataka)
- platnog prometa, kao i uputničkog prometa za 3,2% (imaju tendenciju rasta uslijed povećanja obima usluga međunarodnog uputničkog prometa)
- naknade agencijama za privremeno ustupanje radnika (veći broj angažovanih radnika)

- reklame i propagande (za 2017. godinu planirano je povećanje marketinškog prisustva Pošte Crne Gore na tržištu)
- poreza na dodatu vrijednost (veći su za 9,5% u odnosu na prošlu godinu i 21,6% u odnosu na plan uslijed rasta troškova naknade PDV-a zbog većeg broja izdatih sertifikata i ostvarenog prihoda po tom osnovu) i
- odloženih poreza (uslijed utvrđivanja privremene razlike vezane za poreske obaveze po mišljenju nezavisnog revizora za 2017. godinu)

Rekonstrukcija PLC

Prateći razvoj savremenih tehnologija s ciljem unapređenja tehnoloških procesa u dijelu prerade poštanskih pošiljaka pristupilo se realizaciji kapitalnog projekta „Rekonstrukcija objekta garaže za potrebe Centra za preradu poštanskih pošiljaka”. Izgradnja navedenog objekta odvijat će se u narednom periodu kako je ugovorom o izgradnji i definisano.

Ulaganja u realizaciju projekta procijenjena su na iznos od 1.070.700€ i obezbjeđuju se iz sopstvenih izvora:

- iznos od 1.000.000€ koji je uplaćen Pošti Crne Gore od strane ZIB-a Bar i koji predstavlja izvršenje dijela obaveze Zavoda za izgradnju saglasno Ugovoru o zajedničkoj gradnji br. 00020-4948 od 11.07.2008. godine i Aneksu istog br. 00020-7319 od 29.06.2011. godine. Ova sredstva su evidentirana u Bilansu stanja u okviru pozicije Obaveze iz poslovanja i predstavljaju iznos po osnovu primljenih avansa. Ona nijesu sadržana u tabelama Finansijskog plana, jer ovaj dokument predstavlja detaljan prikaz planiranog Bilansa uspjeha.
- iznos od 70.700€ uplaćen Pošti po osnovu ekspropriisanog zemljišta Rješenjem br. 954-104-U-4024/13 od 24.12.2014. godine u korist opštine Budva.

9.3. REZULTAT POSLOVANJA

STAVKA	Ostvarenje 2016.	Plan 2017.	Ostvarenje 2017.	Index 17/16	Index 17/pl17
Ukupni poslovni prihodi	16.399.767	15.382.694	18.569.654	113,2	120,7
Troškovi robe i materijala	1.136.396	1.083.100	1.089.525	95,9	100,6
Troškovi zaposlenih	8.854.772	9.559.861	9.132.344	103,1	95,5
Amortizacija	678.450	550.000	715.588	105,5	130,1
Ostali poslovni rashodi	4.282.621	3.640.154	7.595.237	177,4	208,7
Profit od poslovne aktivnosti	1.447.528	549.579	36.962		
Neto finansijski prihodi/rashodi	16.087	38.421	26.658		
Neto GUBITAK / PROFIT	1.463.615	588.000	63.620		

Pošta Crne Gore je na osnovu preporuka Vlade Crne Gore od 26.jula 2018. godine i mišljenja nezavisnog revizora za 2017. godinu izvršila ispravku vrijednosti preostalog potraživanja od Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost u iznosu od 2.157.357€, iskazala prihod po osnovu naknade za pokriće troška univerzalnog servisa za 2017. godinu u iznosu od 2.309.991€, utvrdila i evidentirala u poslovnim knjigama privremenu poresku razliku za period 2002.-2016. godina i izvršila ispravku pogrešno utvrđenih prihoda iz ranijih godina u iznosu od 59.859€.

Nakon sprovedenih knjigovodstvenih promjena Pošta Crne Gore u 2017. godini ostvarila profit u iznosu od 63.620€.

Iznos neto troška univerzalnog servisa obračunat je novim metodološkim pristupom u obračunu, primjenom Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora, koji je Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost donijela u junu 2017. godine.

Troškovi potencijalnih i spornih potraživanja najvećim dijelom uključuju troškove nastale po osnovu izvršene indirektno ispravke vrijednosti potraživanja od Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, a vezano za univerzalni servis. Uzimajući u obzir mišljenje nezavisnog revizora, Pošta je izvršila indirektnu ispravku vrijednosti potraživanja odnosno rezervaciju po osnovu troška univerzalnog servisa, na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 4.314.714€.

9.4. TROŠAK UNIVERZALNOG SERVISA – retrospektiva

Ovdje posebno ukazujemo na probleme koje Pošta ima u vezi sa naplatom troška univerzalnog servisa koji datiraju od 2010. godine uz naznaku da je deficit univerzalnog servisa za 2009. godinu naplaćen.

Ukupna potraživanja od Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost po osnovu deficita univerzalnog servisa iznose **7.857.597€** i to:

- 2010. godina	1.639.702€	- 2013. godina	985.105€	- 2016. godina	586.107€.
- 2011. godina	1.814.538€	- 2014. godina	527.884€		
- 2012. godina	1.618.970€	- 2015. godina	685.290€		

Iznos potraživanja za 2010. godinu saglasno tada važećem Zakonu o poštanskim uslugama, Agencija je bila u obavezi da uplati iz kompenzacionog fonda, a ukoliko u njemu nema dovoljno sredstava predviđeno je da se nedostajući iznos nadoknađuje iz sredstava Državnog budžeta. Iznos novca u kompenzacionom fondu, kako nas je obavjestila Agencija bio je nedovoljan i ostala je obaveza da se nedostajuća sredstva nadoknade iz sredstava Državnog budžeta. Kako se navedeno nije naplatilo Pošta je bila prinuđena da pokrene odgovarajuće postupke sudskim putem.

Navedeni problem je uvećan kada je Agencija rješenjima od 25.07.2013. godine odbila zahtjev Pošte za verifikaciju obračuna za 2011. i 2012. godinu sada već saglasno novom Zakonu o poštanskim uslugama prema kojem se gubici u obavljanju poštanske usluge pokrivaju iz kompenzacionog fonda Agencije i iz sredstava Agencije. Takođe, Agencija je odbila zahtjev Pošte za verifikaciju obračuna neto troška univerzalnog servisa za 2013., 2014. i 2015. godinu.

Zbog navedenih okolnosti Pošta je bila prinuđena da pokrene postupke za naplatu potraživanja sudskim putem. O kompletnoj problematici u više navrata su obavještavani resorno Ministarstvo i Ministarstvo finansija i dati su određeni predlozi za razrješenje ovog problema.

Upravni sud je za 2012. godinu donio tri presude kojima je poništavao Rješenja Agencije vezano za verifikaciju neto troška univerzalnog servisa. Međutim, 30.10.2016. godine Upravni sud, u ponovnom postupku, donosi presudu kojom se tužba Pošte Crne Gore vezana za trošak univerzalnog servisa za 2012. godinu odbija kao neosnovana. Pošta podnosi zahtjev Vrhovnom sudu za vanredno preispitivanje sudske odluke. Vrhovni sud odbija pomenuti zahtjev, nakon čega Pošta Crne Gore podnosi žalbu Ustavnom sudu.

Upravni sud je za 2013. godinu nakon dvije presude u korist Pošte Crne Gore donio presudu kojom se odbija tužba Pošte Crne Gore. Dalje postupanje se ogleda u podnošenju zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke.

U skladu sa smjernicama Međunarodnog računovodstvenog standarda 39 „Finansijski instrumenti - priznavanje i odmjeravanje“ i mišljenjem nezavisnog revizora za 2017. godinu, Pošta je naknadno izvršila indirektnu ispravku vrijednosti preostalog iznosa potraživanja za period 2010-2016. godine koji sa stanjem na dan 31.12.2017. godine ukupno iznosi 2.157.357€. Ukupan iznos izvršene

indirektne ispravke vrijednosti potraživanja od Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost po osnovu deficita univerzalnog servisa iznosi za period 2010.-2016. godina je **7.857.597€**

Potraživanje po osnovu obračuna troška univerzalnog servisa za 2017. godinu u iznosu od 2.309.991€ odnosi se na potraživanje od Agencije za neto trošak univerzalnog servisa za 2017. godinu, koji je urađen je primjenom Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora i isti je dostavljen Agenciji na verifikaciju. Kako je Agencija odbila verifikaciju obračuna neto troška univerzalnog servisa bez obrazloženja stavki koje su poslužile kao osnov za odbijanje Pošta je u julu 2018. godine pokrenula upravni spor pred nadležnim sudom.

Pošta Crne Gore AD Podgorica

Broj 00010-13037

Podgorica, 22.10 2018 god.

HLB

MONT AUDIT d.o.o.
revizija, kontroling, konsalting

HLB MONT AUDIT d.o.o.
Broj 56-130/2018
Podgorica, 19.10. 2018 god.

»POŠTA CRNE GORE« AD PODGORICA

IZVJEŠTAJ

O NEZAVISNOM IZRAŽAVANJU UVJERAVANJA U VEZI SA ZAKLJUČKOM
VLADE CRNE GORE OD 26.07.2018. GODINE

(ODBORU DIREKTORA)

Podgorica, oktobar 2018.

monar

SADRŽAJ:

	Strana
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	3-5
FINANSIJSKI ISKAZI:	
Bilans stanja	6-7
Bilans uspjeha	8-9
Izveštaj o promjenama u kapitalu	10
Bilans tokova gotovine	11-12
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE	16-53

IZVJEŠTAJ O IZRAŽAVANJU UVJERAVANJA U VEZI SA ZAKLJUČKOM VLADE CRNE GORE BROJ 07-3856 OD 26. JULA 2018. GODINE

Izveštaj nezavisnog revizora

Obavili smo angažman na osnovu kojeg se pruža uvjeravanje u vezi sa zahtjevima navedenim u Zaključku Vlade Crne Gore broj 07-3856 od 26.07.2018. godine.

Angažman je obavljen u skladu sa Ugovorom broj 04000-11761/2 od 25.09.2018. godine, zaključenim između Akcionarskog društva "Pošta Crne Gore" Podgorica (u daljem tekstu: Pošta) i „HLB Mont Audit” d.o.o. Podgorica (u daljem tekstu: Revizor). Ugovor je sačinjen u skladu sa Ponudom broj 04000-11761 od 21.09.2018. godine.

Odgovornost rukovodstva Pošte

Rukovodstvo Pošte odgovorno je za potpunost, tačnost i prezentaciju finansijskih informacija u vezi predmetnog angažmana na pružanju uvjeravanja.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da damo zaključak u vezi predmetnog angažmana, odnosno da se izjasnimo da li su od strane Pošte ispoštovani zahtjevi navedeni u Zaključku Vlade Crne Gore broj 07-3856 od 26.07.2018. godine.

Profesionalna i zakonska regulativa za obavljanje angažmana

Angažman smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardom za angažmane izražavanjem uvjeravanja 3000 (MSIU) koji zahtijeva da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima, u vezi sa Zakonom o računovodstvu („Sl. list Crne Gore“, br. 52/2016) te da planiramo i obavimo angažman kako bismo stekli razumno uvjerenje da li su u izmijenjenim finansijskim iskazima Pošte za 2017. godinu otklonjene nepravilnosti navedene u Izvještaju nezavisnog revizora o reviziji finansijskih iskaza za 2017. godinu, broj 56-062/2018 od 12.04.2018. godine, koje su bile osnov za davanje revizorskog mišljenja sa rezervom, i to:

- da li je izvršena ispravka potraživanja od Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost u iznosu od 2.157.357 EUR, te da li je po tom osnovu terećen trošak u 2017. godini, shodno zahtjevima MRS 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje te u vezi sa zahtjevima MRS 32 Finansijski instrumenti: prezentiranje.
- da li je po osnovu utvrđenog deficita univerzalnog servisa za 2017. godinu iskazan prihod u 2017. godini u iznosu od 2.309.991 EUR, skladu sa zahtjevima MRS 18 Prihodi.

- da li je u knjigovodstvenoj evidenciji Društva na dan 31.12.2017. godine iskazana revalorizaciona rezerva nekretnina, postrojenja i opreme u skladu sa zahtjevima MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema (14.081.025 EUR), koja je utvrđena procenom njihove vrijednosti izvršene na dan 30.09.2010. godine, a koja je u 2012. godini ukinuta u korist računa osnovnog (akcijskog) kapitala.
- da li su poslovnim knjigama Naručioca za 2017. godinu, privremene poreske razlike (sredstva/ obaveze) iskazane u skladu sa zahtjevima MRS 12 Porezi na dobitak.
- da li je iznos od 59.859 EUR (ispravka pogrešnih knjiženja iz ranijih godina) iskazan u skladu sa zahtjevima MRS 18 Prihodi te zahtjevima MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške.

Angažman obuhvata sprovođenje postupaka radi dobijanja dokaza o tome da li su prethodno navedene nepravilnosti, koje su utvrđene u postupku revizije finansijskih iskaza Pošte za 2017. godinu, otklonjene u izmijenjenim finansijskim iskazima za 2017. godinu, sačinjenim u vezi sa Zaključkom Vlade Crne Gore od 26.07.2018. godine.

Postupci su odabrani na osnovu revizorovog prosuđivanja, kao i na osnovu procjene rizika značajnog pogrešnog prikazivanja podataka u finansijskim iskazima za 2017. godinu, koji su predmet ove revizije (uvjeravanja). U stvaranju tih procjena rizika, razmatrane su interne kontrole relevantne za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih informacija datih u izmijenjenim finansijskim iskazima Pošte za 2017. godinu, koje dajemo u nastavku ovog izvještaja. Vjerujemo da su dokazi koje smo pribavili dovoljni i primjereni da obezbijede osnovu za naš zaključak.